

2022

## ÚVOD

Predmetom tohto zámeru je posúdenie vplyvov a dopadov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia vrátane zdravia v zmysle prílohy č. 8 zákona 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zámer je spracovaný po obsahovej a štrukturálnej stránke v rozsahu podľa prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z.z. Údaje v zámere komplexne opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti.

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú predmetom posudzovania navrhované činnosti uvedené v prílohe č. 8, ale podľa § 18 zákona je ukončenie navrhovanej činnosti, ktoré je spojené s likvidáciou, sanáciou, rekultiváciou alebo s viac ako jednou z týchto činností a je ako zmena povolenej navrhovanej činnosti samostatným predmetom posudzovania alebo zisťovacieho konania len vtedy ak takéto ukončenie navrhovanej činnosti nebolo súčasťou posúdenia navrhovanej činnosti.

V zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov bol ustanovený v § 97 ods. 1 písm. s) súhlas na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu. Podrobnosti o odpadoch vhodných na povrchovú úpravu terénu sú uvedené v § 20 vyhl. MŽP SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Vzhľadom na hierarchiu odpadového hospodárstva určenú v § 6 ods. 1 zákona o odpadoch na povrchovú úpravu terénu nie je možné použiť také druhy stavebných odpadov, ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie recyklovať alebo pripraviť na opätovné použitie.

## I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

### **1. Názov (meno)**

Enviro Tomasov s.r.o.

### **2. Identifikačné číslo**

50 930 508

### **3. Adresa**

Lipová 713/22, 925 23 Hrubá Borša

### **4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa**

**Meno:** Juraj Engelmayer

**Mobil:** +421 903 926 201

**e-mail:** envirothomasov@gmail.com

### **5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti**

**Meno:** Juraj Engelmayer

**Mobil:** +421 903 926 201

**e-mail:** envirothomasov@gmail.com

## **II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**

### **1. Názov**

Využitie odpadov na spätné zasypávanie ťažobnej jamy

### **2. Účel**

Navrhovaná činnosť predstavuje rekultiváciu bývalej ťažobnej jamy nevyhradeného nerastu po ťažbe štrkopiesku inertným odpadom. Uvedená činnosť predstavuje využitie výkopovej zeminy, ktorá by sa v prípade nerealizácie navrhovanej činnosti podľa platnej legislatívy mala byť zneškodnená na skládke odpadov.

Cieľom rekultivácie je prinavrátiť devastované plochy do poľnohospodársky produkčného stavu a zároveň odstrániť environmentálne neprijateľný stav vysokého stupňa ohrozenia kvality podzemných vôd chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Účelom navrhovanej činnosti je navrhnúť konkrétne technologické opatrenia na revitalizáciu devastovaného územia a jeho uvedenia do funkčného stavu s parametrami pôdy čo najbližšími stavu pred neoprávneným zásahom, otvorením ťažby štrkov. Vlastná rekultivácia poľnohospodárskej pôdy sa vykoná po zavezení vyťaženej jamy vhodnými inertnými materiálmi za dodržania správnej vertikálnej zonálnosti zásypov. Na vyplnenie vyťaženej jamy budú použité vhodné odpady, ktoré budú zhodnotené činnosťou spätného zasypávania. Spätné zasypávanie je činnosť zhodnocovania odpadu R5, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach vertikálnej zonálnosti zásypov. Cieľom rekultivácie poľnohospodárskych pozemkov devastovaných ťažbou štrkopieskov je obnoviť produkčný potenciál pôdy, jej humusového horizontu tak, aby sa maximálnou mierou priblížil pôvodným vlastnostiam.

Na predmetnú lokalitu bolo vydané rozhodnutie o využívaní územia obcou Tomášov pod č. výst.225-527-16-To zo dňa 1.7.2016 a súhlas Okresného úradu Senec, odboru starostlivosti o životné prostredie pod č. OU-SC-OSZP/2016/12835 zo dňa 2.5.2017 a OU-SC-OSZP/2017/008941 zo dňa 12.6.2017, ktorým Okresný úrad Senec udelil súhlas na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Následne po preskúmaní vydaných rozhodnutí OÚ Senec, Okresný úrad Bratislava rozhodnutím č. OU-BA-OOP3-2019/10314 zo dňa 27.2.2019 zrušil vydané rozhodnutia, nakoľko prvostupňový orgán vydal napadnuté rozhodnutia bez požadovaných náležitostí, hlavne bez rozhodnutia v zisťovacom konaní, rozhodnutie bolo vydané v rozpore s platnou legislatívou a preto môže byť posudzované ako nezákonné. S poukazom na uvedené skutočnosti, navrhovateľ má záujem dokončiť rekultivačné práce a časť rekultivovaného a upraveného pozemku využívať na zariadenie na zber stavebných odpadov za účelom následného využitia. Súčasťou novej žiadosti o vydanie predmetného súhlasu na využitie inertných odpadov - výkopovej zeminy na terénne úpravy rozhodnutie zo zisťovacieho konania.

Predkladaný zámer má za úlohu posúdiť navrhované riešenie s cieľom minimalizácie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a jeho zložky.

### **3. Užívateľ**

Enviro Tomasov s.r.o.

2022

#### 4. Charakter navrhovanej činnosti

V rámci navrhovanej činnosti sa pre účely zakladania plánujú využívať inertné odpady. Z pohľadu legislatívy odpadového hospodárstva SR ide o tzv. spätné zasypávanie vhodnými odpadmi. Na tento účel spätného zasypávania sa použili inertné odpady, ktoré sú za týmto účelom určené v zmysle § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Na povrchovú úpravu terénu sa môže použiť výlučne inertný odpad [§ 2 ods. 2 vyhlášky MŽP SR č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti okrem inertných stavebných odpadov a odpadov z demolácií (§77 ods. 1 zákona o odpadoch), ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie zhodnotiť recyklovaním alebo prípravou na opätovné použitie.

Podrobnosti o odpadoch vhodných na využívanie na spätné zasypávanie upravuje § 20 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pred použitím odpadov na povrchovú úpravu terénu, ktorou je likvidácia lomu je potrebné vykonať jeho testovanie s cieľom overiť, či tento odpad spĺňa limitné hodnoty ustanovené v osobitnom predpise [ bod 1.2 a 3 prílohy k rozhodnutiu Rady č. 2003/33/ES z 19. decembra 2002, ktorým sa stanovujú kritériá a postupy pre prijímanie odpadu na skládky odpadu podľa článku 16 a prílohy II smernice 1999/31/ES a bod 2.1.2 prílohy k rozhodnutiu Rady č. 2003/33/ES (ďalej len „rozhodnutie Rady č. 2003/33/ES z 19. decembra 2002)]. Takýto odpad sa na povrchovú úpravu terénu môže použiť až na základe výsledkov testovania, ktoré preukážu, že ide o inertný odpad.

Navrhovaná činnosť je v súlade s požiadavkou § 10 ods. 5 zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je organizácia povinná po ukončení prevádzky v hlavných banských dielach vykonať ich likvidáciu a vykonať ich rekultiváciu. Ťažobné organizácie vykonávajúce banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom majú povinnosť vykonať rekultiváciu poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov, ktoré boli dotknuté ťažbou. Táto povinnosť vyplýva z § 31 ods. 5 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Celkovo sa v rámci navrhovanej činnosti plánuje zhodnocovať 10 200 m<sup>3</sup> cca. 15 300 t zeminy.

Z uvedeného dôvodu je navrhovaná činnosť ako nová činnosť v danom území predmetom zisťovacieho konania s nasledovnou kategorizáciou v zmysle Prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z.:

| Činnosť, objekty, zariadenia                                                                                                                                       | Prahové hodnoty                 |                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|
|                                                                                                                                                                    | Časť A<br>povinné<br>hodnotenie | Časť B<br>zisťovacie<br>konanie |
| <b>kapitoly 9 – Infraštruktúra</b>                                                                                                                                 |                                 |                                 |
| <b>položka č. 6</b> Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov |                                 | od<br>5000t/rok                 |

2022

V zmysle vyššie uvedenej tabuľky je potrebné pre navrhovanú činnosť vypracovať zámer pre **zist'ovacie konanie**.

Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

Na základe týchto skutočností navrhovateľ predložil na Okresný úrad Senec, odbor starostlivosti o životné prostredie žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia činnosti, čomu okresný úrad rozhodnutím č. OU-SC-OSZP-2022/003166-004 zo dňa 14.02.2022 vyhovel.

Po rekultivácii územia navrhovateľ plánuje zriadiť na časti predmetného pozemku zariadenie na zber stavebných odpadov.

## **5. Umiestnenie navrhovanej činnosti**

Záujmová lokalita sa nachádza v katastrálnom území obce Tomášov na parcele č. 1375/72 v k.ú. Tomášov. Geograficky patrí územie z časti Podunajskej roviny, ktorá je v záujmovej lokalite tvorená aktuálnymi sedimentmi rieky Malý Dunaj. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú sedimenty terciéru a kvartéru.

**Kraj :** Bratislavský

**Okres:** Senec

**Obec :** Tomášov

**Katastrálne územie:** Tomášov

**Parcela:** 1375/32

## **6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti**

Vid'. prílohu č. 1

## **7. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti**

Predpokladaný termín začatia: po ukončení procesu EIA a získaní príslušných povolení

## **8. Stručný opis technického a technologického riešenia**

Navrhovaná činnosť predstavuje rekultiváciu dobývacieho priestoru po ťažbe štrkopiesku, kde vzniknuté terénne depresie boli na základe súhlasu príslušného orgánu štátnej správy zavozené inertnými odpadmi, preto sa neuvažuje s variantnými riešeniami. Na účel technickej rekultivácie sa plánuje použiť odpadová nekontaminovaná zemina a inertné odpady, ktoré sú v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z. určené k spätnému zasypávaniu.

Účelom navrhovanej činnosti je teda rekultivácia dobývacieho priestoru v časti, kde došlo k ťažbe štrkopiesku na parcele č. 1375/32.

Cieľom rekultivácie je prinavrátiť devastované plochy do poľnohospodársky produkčného stavu a zároveň odstrániť environmentálne neprijateľný stav vysokého stupňa ohrozenia kvality podzemných vôd chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Účelom navrhovanej činnosti je navrhnúť konkrétne technologické opatrenia na revitalizáciu devastovaného územia a jeho uvedenia do funkčného stavu s parametrami pôdy čo najbližšími stavu pred neoprávneným zásahom, otvorením ťažby štrkov. Vlastná rekultivácia poľnohospodárskej pôdy sa vykoná po zavezení vyťaženej jamy vhodnými inertnými

2022

materiálmi za dodržania správnej vertikálnej zonálnosti zásypov. Na vyplnenie vytťaženej jamy budú použité vhodné odpady, ktoré budú zhodnotené činnosťou spätného zasypávania. Spätné zasypávanie je činnosť zhodnocovania odpadu R5, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vytťažných oblastiach vertikálnej zonálnosti zásypov. Cieľom rekultivácie poľnohospodárskych pozemkov devastovaných ťažbou štrkopieskov je obnoviť produkčný potenciál pôdy, jej humusového horizontu tak, aby sa maximálnou mierou priblížil pôvodným vlastnostiam.

V dôsledku banskej činnosti vznikol v dotknutom území priehlbina, ktorá je charakteristická pre ťažbu. Vzniknuté priehlbiny dosahujú hĺbku 2,0 až 2,5 m. Ťažba pod úrovňou okolitého terénu sa vykonával z dôvodu racionálneho využitia ložiska, čo ťažobnej organizácii ukladá banský zákon č. 44/1988 Zb.

Zámerom investora je celú štrkovú jamu zaviesť vhodným inertným materiálom a vyrovnať na úroveň okolitého terénu. Na povrchovú úpravu bude použitá zemina do minimálnej hĺbky 0,5 m, ktorá bude získaná zo skrývkových prác a výkopov z cudzích zdrojov.

Pre zásyp jamy bol použitý zásadne len inertný materiál (odpad) a zvyšný objem po terén bude tvoriť podorničie a ornica, ktorého vlastnosti garantujú požadovanú bezpečnosť priesakových dažďových vôd na kvalitu podzemných a povrchových vôd v predmetnej oblasti. Dovezená zemina nesmie byť znečistená (musí spĺňať požiadavku inertnosti).

***Určenie objemov pre rekultiváciu vychádza z nasledujúcich vstupných údajov:***

|                                              |                       |
|----------------------------------------------|-----------------------|
| Horná plocha na úrovni terénu Ø 122,73 m.n.m | 16 983 m <sup>2</sup> |
| Celkový objem k rekultivácii                 | 10 200 m <sup>3</sup> |
| Z toho                                       |                       |
| podorničie                                   | 6 800 m <sup>3</sup>  |
| ornica                                       | 3 400 m <sup>3</sup>  |

Na predmetnú investičnú akciu bol vypracovaný v roku 2016 odborný posudok oprávnenou osobou vo veci odpadov.

***Pre zasypávanie ťažobnej jamy sa používali nasledovné druhy inertných odpadov***

|          |                                                                                            |   |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 17 05 04 | zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03                                               | O |
| 17 05 06 | výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05                                                 | O |
| 17 01 03 | škridly a obkladový materiál a keramika                                                    | O |
| 17 01 07 | zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06 | O |
| 01 04 08 | odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07                                  | O |

Navrhovateľ v rámci plánu povrchovej úpravy terénu vyplnil depresie stavebnými odpadmi a zeminou a kamenivom, ktorý pochádzali zo stavebných prác v okolitých obciach. Za účelom dokumentovania nezávadnosti použitých odpadov, boli námatkovo vykonané analýzy. Pri likvidácii ťažobnej jamy použitý inertný odpad bol vhodným spôsobom upravený tak, aby zabezpečil stabilitu takto uloženého inertného odpadu najmä s ohľadom na zabránenie zosuvov.

***Pre dokončenie terénnych úprav a na biologickú rekultiváciu sa použije vhodná odpadová zemina***

|          |                                              |   |
|----------|----------------------------------------------|---|
| 17 05 04 | zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 | O |
| 17 05 06 | výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05   | O |

2022

Inertný odpad je taký odpad, pri ktorom nedochádza k žiadnym významným fyzikálnym, chemickým alebo biologickým premenám. Inertný odpad sa nerozpúšťa, nehorí ani inak fyzicky ani chemicky nereaguje, nepodlieha biologickému rozkladu ani škodlivo neovplyvňuje iné látky, s ktorými prichádza do styku tak, aby mohlo dôjsť k znečisteniu životného prostredia alebo poškodeniu zdravia ľudí. Celková vylúhovateľnosť a znečistenie obsiahnuté v odpade a ekotoxická výluhu musí byť zanedbateľná a nesmie ohrozovať kvalitu povrchových alebo podzemných vôd. Limitné hodnoty látok nesmú prekročiť hodnoty ukazovateľov pre triedu vylúhovateľnosti 1. podľa prílohy č. 1 vyhláška o skládkovaní odpadu.

V zozname odpadov prijateľných pre skládky inertného odpadu bez testovania podľa rozhodnutia Rady je uvedený aj navrhovaný inertný odpad 17 05 04- zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03.

Ak pri preberaní odpadu vznikne podozrenie na základe poznatkov o jeho pôvode alebo jeho vizuálnej kontroly pochybnosť o tom, či ide o inertný odpad, vykoná sa pred použitím odpadu na povrchovú úpravu terénu jeho testovanie. Odber vzoriek a analýzu odpadu môžu vykonávať len akreditované laboratória a pracovníci so spôsobilosťou na odber vzoriek.

Pri použití uvedených kritérií predmetné odpady použité na povrchovú úpravu terénu, by nemali mať negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia, najmä povrchové a podzemné vody v záujmovej oblasti.

#### **Technická rekultivácia (v zmysle vyhlášky MPSR 508/2004 k zákonu č. 220/2004 z.z.)**

Po vyplnení vytťaženej jamy sa pristúpi k rekonštrukcii humusového horizontu. Táto etapa rekultivácie zahŕňa navezenie a rovnomerné rozprestretie skrývky humusového horizontu z vhodných zdrojov. Použitý substrát musí mať parametre zrnitosti kategórie stredne ťažkej pôdy, bez skeletu. Nesmie byť kontaminovaný cudzorodými látkami, pričom túto skutočnosť bude treba pred navezením kontrolovať odbermi vzoriek a ich chemickými analýzami v akreditovanom laboratóriu. Navážky a rozprestieranie humusového horizontu na rekultivované územie je potrebné vykonávať pri optimálnej vlhkosti pôdy, pri ktorej nedôjde k degradácii pôdnych agregátov pôsobením ťažkej techniky. Súčasne je potrebné dbať na to, aby ťažké stroje nespôsobovali prejazdmi devastáciu poľnohospodárskej pôdy na priľahlých parcelách.

#### **Biologická rekultivácia**

Následnou a záverečnou etapou rekultivačných prác bude biologická rekultivácia. Účelom biologickej rekultivácie je oživiť mikrobiálnu činnosť humusového horizontu a vytvoriť podmienky pre nadobudnutie trvalého úrodnotvorného potenciálu pôdy. Toto sa dosiahne realizáciou súboru agromelioračných, agrotechnických a biologických opatrení.

Rekultivačné práce (rozprestieranie dovezenej zeminy) je zabezpečované lyžicovým rýpadlom a nakladanie je realizované čelným nakladačom. Dovozy materiálu sa realizuje nákladnými samosklápacími vozidlami s nosnosťou do 40 t.

Po rekultivácii územia navrhovateľ plánuje zriadiť na časti predmetného pozemku zariadenie na zber stavebných odpadov, ktoré bude určené na dočasné zhromažďovanie inertných stavebných odpadov pred samotným zhodnocovaním - drvením na mobilnej drvičke. Uvedená činnosť nepodlieha posudzovaniu resp. zisťovaciemu konaniu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

### **9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite**

Navrhovaná činnosť je prepojená so súčasne a v minulosti vykonávanou banskou činnosťou v dobývacom priestore Tomášov. Navrhovaná činnosť predstavuje rekultiváciu ložiska po ťažbe štrkopiesku. Ponechanie tohto priestoru po ukončení ťažby bez jeho ďalšej úpravy je z

2022

hľadiska viacerých faktorov nevyhovujúce. Za účelom technickej rekultivácie budú využité vhodné druhy inertných odpadov, čím sa zabezpečí ich zhodnotenie v súlade s Hierarchiou odpadového hospodárstva SR.

Navrhovaná činnosť rieši využitie prebytočnej výkopovej zeminy vznikajúcej pri výkopových prácach. Využívaním odpadovej zeminy sa zabezpečí vhodné zhodnotenie odpadov tejto kategórie, v zmysle hierarchie priorít Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky. Zhodnocovanie stavebných odpadov prispieva tiež k plneniu dlhodobého cieľa Programu odpadového hospodárstva SR, ktorým je znižovanie celkového podielu odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

## **10. Celkové náklady ( orientačné)**

Celkové predpokladané náklady súvisia s terénnymi prácami potrebnými pre úpravu povrchu terénu na ploche riešeného územia, následnú rekultiváciu a zriadenie na časti predmetného pozemku zariadenia na zber stavebných odpadov.

## **11. Dotknutá obec**

Obec Tomášov

## **12. Dotknutý samosprávny kraj**

Bratislavský samosprávny kraj

## **13. Dotknuté orgány, resp. organizácie**

Dotknutým orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti.

**Okresný úrad Senec**

- odbor krízového riadenia a civilnej ochrany
- odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- odbor starostlivosti o životné prostredie

**Okresný úrad Bratislava**

**Úrad Bratislavského samosprávneho kraja**

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senci**

**Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Senci**

**Obvodný banský úrad Bratislava**

## **14. Povoľujúci orgán**

Povoľujúcim orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

**Okresný úrad Senec, odbor starostlivosti o životné prostredie**

**Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie**

**Obvodný banský úrad Bratislava**

## **15. Rezortné orgány**

Rezortným orgánom je v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí navrhovaná činnosť.

2022

## Ministerstvo životného prostredia SR

### 16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Súhlas na využívanie odpadov na spätné zasypávanie v zmysle §97 ods. 1 písm. s) zákona č.79/2015 Z. z. o odpadoch

### 17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch presahujúce štátne hranice

Nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti presahujúce štátne hranice.

## **III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA**

Riešené katastrálne územie obec Tomášov leží na juhozápade Slovenska, v Podunajskej nížine, v západnej časti Žitného ostrova. Administratívne je obec Tomášov začlenená do Bratislavského kraja, okresu Senec.

### 1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

#### **Geomorfologické a geologické pomery**

Podľa geomorfologického členenia Slovenskej republiky patrí dotknuté územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská rovina, celku Podunajská pahorkatina a oddielu Trnavská pahorkatina (Mazúr, E. Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002).

Z hľadiska geologických pomerov sa riešené územie nachádza v Podunajskej nížine na rozhraní Podunajskej roviny a Podunajskej pahorkatiny. Reliéf je rovinatý s minimálnymi sklonmi terénu. Geologická stavba širšieho okolia lokality je výsledkom tektonického poklesávania neogénneho podložia a synsedimentárnym vyplňovaním vznikajúcej panvy neogénnymi a následne kvartérnymi sedimentami (Antal, J. a kol., 2003).

Z hľadiska inžiniersko - geologických pomerov sa íly a hlíny zaraďujú do skupiny súdržných zemín, ktoré môžu dosahovať rôzny stupeň plasticity. Sú objemovo nestále, menia konzistenciu. V dôsledku toho sú náchylné na bobtnanie, zmrašťovanie a premŕzanie. V prípade spráši je potrebné počítať s možnosťou ich presadania. Podmienky na zakladanie stavieb sú podmienenečne vhodné. V území sa môžu vyskytovať polohy s vyšším obsahom organických prímiesí. Pri obsahu 3 až 5% už ide o nevhodnú základovú pôdu.

Štrky a piesky sú zeminy nesúdržné, za sucha i v styku s vodou sú objemovo stále. Ak sú dostatočne uľahlé, v prípade pieskov aj suché, kategorizujeme ich ako zeminy vhodné pre zakladanie stavieb.

#### **Seizmicita územia**

Podľa ČSN 73 0036 patrí záujmové územie do oblasti so seizmicitou 7° (MSK-64). Pravdepodobnosť zemetrasenia je raz za 80 rokov.

#### **Klimatické pomery**

Obec leží v oblasti, ktorá patrí k podnebiu miernych širok s prevládajúcim západným a severozápadným prúdením. Oblasť je bez zväčšeného výskytu extrémnych teplôt s miernou a suchou zimou. Obec sa nachádza v klimatickom regióne veľmi teplom, veľmi

2022

suchom, nížinnom, kde dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 242 dní. Priemerná teplota v januári je -1 až -2°C a priemerná teplota cez vegetačné obdobie je 16 až 17 °C.

### **Hydrologické a hydrogeologické pomery**

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie SR (Šuba a kol. 1984) sa dotknuté územie nachádza vo východnej časti rajónu *Q 052 Kvartér JZ časti Podunajskej roviny*. Z vodohospodárskeho hľadiska patrí medzi najvýznamnejšie oblasti akumulácie podzemných vôd na Slovensku. Hydrogeologické pomery skúmaného územia úzko súvisia s geologickými pomermi samotnej lokality, geologickou stavbou širšieho územia a morfológiou terénu.

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou patrí do povodia rieky Dunaj. Severne od predmetnej lokality tečie povrchový tok Malý Dunaj, severovýchodne sa nachádza melioračný kanál Malinovo-Blahová a východne melioračný kanál Tomášov - Lehnice. Hlavným tokom, ktorý určuje hydrografické a hydrologické pomery je však rieka Dunaj. Prirodzený ráz tejto rieky bol v minulosti pozmenený hrádzami a vyrovnávaním časti toku. Súčasné hydrografické a hydrologické pomery sú výsledkom uvedenia Vodného diela Gabčíkovo do prevádzky.

Cez územie obce Tomašov preteká tok Malého Dunaja v zregulovanom koryte. V povrchu chotára sú viditeľné ešte pôvodné miesta toku Malého Dunaja. Územie obce leží v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Katastrálne územie obce Tomašov patrí po hydrologickej stránke do povodia toku Malý Dunaj. Obec je situovaná na jeho pravom brehu. Malý Dunaj je ramenom Dunaja, ktorý sa rozvetvuje v rkm 1865,430. Prietoky v koryte Malého Dunaja sú ovládané štyrmi regulačnými objektmi - starý a nový vtokový objekt, hať Nová Dedinka a hať Čierna Voda - a sú závislé vo veľkej miere od úrovne hladiny v Dunaji. 1/3 vodnej elektrárne, ktorá sa rozprestiera na území obcí Malinovo, Nová Dedinka, Bernolákovo sa nachádza v katastri obce.

### **Hodnotenie kvality povrchovej vody**

Z hľadiska hydrologického členenia zaraďujeme riešené územie do povodia Dunaja, v rámci čiastkových povodií do povodia Váhu. Čiastkové povodie Váhu sa v riešenom území člení na základné povodie - Malý Dunaj od ústia Čiernej vody po sútok s Váhom (4-21-17). Hodnotenie kvality povrchových vôd sa v súlade s § 4a, ods. 1 zákona 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vykonáva v povodiach, čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd. Najbližší tok k riešenému územiu, na ktorom sa vykonáva hodnotenie kvality vody je Malý Dunaj. Kvalita vody v Malom Dunaji od nápuštného objektu na Malom Pálenisku v Bratislave až po jeho zaústenie do Váhu v Kolárove, teda úsek dlhý úsek viac ako 126 km je monitorovaný v 4 miestach: Podunajských Biskupiciach, v Malinove, v Trsticiach a v Kolárove. Vo všetkých 4 odberných miestach bol prekročený len limit pre dusitanový dusík. Malý Dunaj ma veľký hospodársky význam, nakoľko sa jeho voda čerpá na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy v Chránenej vodohospodárskej oblasti Horného Žitného ostrova cez kanále Malinovo-Blahová (HŤO I.) a Tomášov-Lehnice (HŤO II.). V oblasti Bratislavy do neho ústia chladiace vody z dvoch blokov rafinérie Slovnaft a. s., ktoré sú zdrojom znečistenia ropnými látkami, fenolmi a inými látkami organického pôvodu. Druhým najvýznamnejším bodovým zdrojom znečistenia sú odpadové vody z ÚČOV mesta Bratislava a odľahčovacích stôk.

Sieť vodných tokov je v katastrálnom území zastúpená kanálom Tomášov - Lehnice, ktorý preteká východnou časťou katastrálneho územia. Znečistenie vôd pochádza prevažne z vôd Malého Dunaja a poľnohospodárskej výroby - splachmi humusu, organických a anorganických hnojív a ostatných látok aplikovaných na poľnohospodársku pôdu.

### **Hodnotenie kvality podzemnej vody**

Pre hodnotenie kvality podzemnej vody z hľadiska využívania na pitné účely aktuálne platí vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou. Podzemné vody popisovaného útvaru sú ovplyvňované antropogénnou činnosťou najmä vo veľkých aglomeráciách ako je aj Bratislava.

### **Vodohospodársky chránené územia**

**Lex Žitný ostrov**, zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nadobudol účinnosť 1. januára 2019. Niektoré ďalšie ustanovenia vstúpia do platnosti v rokoch 2020 a 2021. Tento zákon ustanovuje chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti), činnosti, ktoré sú na ich území zakázané, a opatrenia na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd prirodzene sa vyskytujúcich v chránenej vodohospodárskej oblasti. Ustanovuje tiež práva a povinnosti osôb na úseku ochrany vôd a vodných pomerov, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí v chránenej vodohospodárskej oblasti a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

### **Pôda**

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou patrí do intenzívnejšie poľnohospodársky využívannej časti Podunajskej nížiny. Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde sa tu výrazne prejavil aj na zníženej ekologickej kvalite priestorovej štruktúry katastrálnych území jednotlivých obcí a ohrození priestorovej stability. V súčasnosti je vývoj pôd ovplyvňovaný aj antropogénnymi zásahmi do pôdy. Všetky tieto činitele sú v krajinnom priestore veľmi premenlivé – premenlivý je aj charakter pôd.

Z hlavných pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú fluvizeme typické, karbonátové, ľahké v celom profile vysychavé, fluvizeme typické karbonátové stredne ťažké až ťažké, fluvizeme typické, stredne ťažké až ľahké, plytké, fluvizeme typické, stredne ťažké s ľahkým podorníčím, vysychavé, černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké až ťažké, černozeme typické, plytké na aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké, väčšinou karbonátové, černozeme typické karbonátové na karbonátových aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké.

### **Flóra a fauna**

Z fytogeografického hľadiska patrí územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum) zahŕňajúceho nížiny a pahorkatiny južného Slovenska a okresu Podunajská nížina. Z hľadiska fytogeograficko - vegetačného členenia (Plesník, P. in Atlas SR 2002) je územie v dubovej zóne okresu Trnavská pahorkatina, podokresu Trnavská tabuľa.

**Potenciálna prirodzená vegetácia** je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovanou vegetáciou konštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov. Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia je predpokladanou vegetáciou, ktorá by pokrývala určité miesto bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia. Geobotanické členenie územia jepodkladom pre hodnotenie územia z hľadiska existencie siete ekologicky významných biotopov resp. geoeosystémy, ktoré tejto reprezentatívnosti vyhovujú a to postupne vo všetkých geomorfologických celkoch a geoeologických typoch. Geobotanická mapa

2022

predstavuje mapové zobrazenie rekonštrukčnej vegetácie - rozmiestnenie klimaxových rastlinných spoločenstiev. Je teda vyjadrením potenciálnej štruktúry krajiny. Porovnaním výskytu rekonštruovaných mapových jednotiek so súčasným stavom dostávame informáciu, ktoré časti územia tvoria základ pre tvorbu biocentier, biokoridorov, ako aj informáciu o ohrozených alebo neexistujúcich spoločenstvách v území.

V katastri obce v drevinnej skladbe sú predovšetkým zastúpené vrbá biela, topol', jelša lepkavá. Krovinnú etáž tvorí trnka, baza čierna, šípka obyčajná. Ekologicky sú najhodnotnejšie plochy a pásy vzrastlej zelene pozdĺž Malého Dunaja a jeho ramennej sústavy, kde je často prítomný agát biely, topole, vrby, jaseň štíhly, javor poľný, javor mliečny, brest, šípka, trnka, hloh, vtáci zob, lieska obyčajná, orech kráľovský, brečtan popínavý.

Záujmové územie patrí do **zoogeografického regiónu** Podunajská rovina, oblasti Pannonicum, Juhoslovenského obvodu a Dunajského okrsku. Vyskytujú sa tu najmä teplomilné druhy živočíchov charakteristické pre panónsku oblasť Podunajskej roviny. Pôvodná diverzita biotopov a na ne viazaných spoločenstiev živočíchov bola vysoká. S degradáciou vegetácie sa výrazne obmedzila pôvodná kvantita a biodiverzita živočíšstva.

Zloženie **fauny** širšieho záujmového územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, prevahou urbanizovanej krajiny, je súčasná fauna dotknutej lokality pomerne chudobná.

## 2. Krajina, štruktúra, scenéria, ochrana, stabilita

Súčasný vzhľad krajiny, jej usporiadanie a využívanie je výsledkom dlhodobého pôsobenia človeka a jeho spoločenského vývoja. Prvky súčasnej krajinnej štruktúry (SKŠ) sú zo systémového hľadiska fyzicky existujúce objekty, ktoré zaplňajú zemský povrch úplne.

Odrážajú súčasné využitie zeme v sledovanom území. Ekvivalentom prvkov súčasnej krajinnej štruktúry sú teda typy súčasného využitia zeme. Ich typizácia vyjadruje ich schopnosť sa priestorovo diferencovať a niekoľkokrát sa v určitom území opakovať, i keď v rôznej kvalite alebo kvantite.

V hodnotenom území boli vyčlenené typy súčasnej krajinnej štruktúry, ktoré boli zoskupené do určitých skupín na základe fyziognómie alebo funkčného postavenia. Pri stanovení štruktúry krajiny sa vychádza zo štandardnej metódy výskumu využívania krajiny z aspektov vizuálnych (fyziognomické črty štruktúry krajiny), kultúrno-historických (tradičné a historické prvky v štruktúre krajiny), fyzických (napr. charakter reliéfu, vodná sieť a pod.), z krajinno-ekologickej štruktúry (komplex živých a neživých prvkov, prírodných a antropogénnych prvkov a ich interakcia) a z funkčnej štruktúry krajiny (využívanie krajiny).

Pôvodnú krajinnú štruktúru vytvorila riečna sieť Dunaja, ktorý svojou bohatou ramennou sústavou, častými záplavami a prínosom štrkovo-piesčitého materiálu vytvoril ideálne podmienky pre sformovanie lužných lesov, ktoré v krajine dominovali (Maneková, L. in Pavličková, K. a kol., 2004).

### Štruktúra krajiny

Krajina riešeného územia obce Tomašov je charakteristická poľnohospodárskou krajinou s výrazným zastúpením urbanizovaných a poľnohospodárskych prvkov. V súčasnej krajinnej štruktúre dominuje jediná plocha lesa vo voľnej rovinatej poľnohospodárskej krajine, situovaná medzi miestnou časťou Alžbetin dvor a Miloslava, ktorá je tvorená hlavne borovicami a agátovým náletom.

2022

Z hľadiska krajinnej kompozície je významná sprievodná zeleň komunikácií a poľných ciest. Sprievodné a líniové zelene majú okrem kompozičnej funkcie (vyznačujú nástupy do obce a sústreďuje pohľadové

vnemy na samotné sídlo), aj funkciu ekologickú (pôdoochrannú, klimatickú a zdravotnú).

Pre celkový vonkajší obraz sídla, najmä z diaľkových pohľadov, je dôležité zachovanie líniových trás zelene a nová výsadba zelene v zmysle návrhu prvkov MÚSES. Súčasne je nevyhnutné pri návrhu nových objektov

v maximálnej miere rešpektovať prírodnú scenériu, siluetu zástavby a nenarušovať charakter poľnohospodárskej krajiny.

Hodnotenie ekologickej kvality priestorovej štruktúry

Z hľadiska ekológie prírodné prostredie riešeného územia bolo devastované:

- intenzívnou poľnohospodárskou výrobou,
- dopravou a technickou infraštruktúrou vedenou cez katastrálne územie.

Napriek uvedeným negatívnym zásahom do pôvodnej krajiny, hodnotíme v súčasnosti kvalitu súčasnej krajinnej štruktúry pozitívne.

### **Scenéria krajiny**

Posudzované územie je oblasťou pahorkatín s veľmi vysokým potenciálom reliéfu na hospodársku činnosť, na výstavbu priemyselno – technických objektov, komunikácií a poľnohospodárstva. V súčasnej dobe je pôvodná scenéria oblasti pahorkatín narušená vystavanými logistickými centrami v blízkom ako aj v širšom okolí záujmového územia. Pôvodne poľnohospodársky využívané pozemky sú nahradzované skladovými halami, účelovými komunikáciami a spevnenými plochami.

### **Ochrana prírody a krajiny**

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí v celom riešenom území prvý stupeň ochrany.

***V zmysle uvedeného zákona sa v katastrálnom území obce Tomášov nenachádzajú žiadne chránené územia.***

### **NATURA 2000**

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských štátov EÚ, ktorej cieľom je zachovať prírodné dedičstvo významné pre EÚ ako celok a nie len pre príslušný členský štát. Táto sústava chránených území má zabezpečovať ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Z právneho hľadiska ide o proces implementácie dvoch smerníc, ktoré tvoria základ legislatívy EÚ v oblasti ochrany prírody:

1. Smernica Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov ( smernica o vtákoch)
2. Smernica Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín( Smernica o biotopoch).

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

2022

- osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch – v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia,
- osobitné územia ochrany vyhlasované na základe smernice o biotopoch –
- v národnej legislatíve : územia európskeho významu – pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Vstupom do Európskej únie Slovensko prijalo európsky systém ochrany prírody, čím došlo k radikálnej zmene oproti doterajšej koncepcii ochrany prírody, kde sa zdôrazňovala ochrana území.

**Mokrade** sú chránené podľa zákona č. 543/3002 Z. z. v znení neskorších predpisov ako významný krajinný prvok a určité typy mokrad'ových biotopov národného a európskeho významu majú osobitnú ochranu – vyhlasujú sa ako územia európskeho významu. Mokrad' podľa zákona o ochrane prírody a krajiny predstavuje územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami. Viaceré významné mokrade sú chránené aj v národnej sieti chránených území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. V najvýznamnejších územiach existuje prekryv národnej siete s územiami sústavy NATURA 2000.

Z medzinárodného hľadiska sú mokrade okrem Smernice EÚ o biotopoch a smernice o vtákoch chránené najmä Dohovorom o mokradiach (Ramsarský dohovor), ku ktorému Slovenská republika pristúpila 01. 01. 1993. ***Dotknuté územie nezasahuje do Ramsarských lokalít.***

### **Chránené územia vyplývajúce z RÚSES**

Za ekologické limity sú v územnom pláne považované základné prvky kostry ekologickej stability, ktoré tvoria:

- Biocentrum regionálneho významu č. 28 - Ostré rúbanisko, ktoré nemá určené jadro a v súčasnosti ho tvoria zvyšky lužných lesov v meandri Malého Dunaja
- Biokoridor nadregionálneho významu č. VIII - Malý Dunaj, ktorý prepája provincionálny biokoridor Dunaja s biocentrami v území.
- Biokoridor regionálneho významu č. XVI - Dunaj - Malý Dunaj, ktorý vytvára spojnicu medzi nadregionálnym biokoridorom Malý Dunaj cez regionálne biocentrum Sobroš s provincionálnym biokoridorom Dunaj.

### **3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia**

Obec Tomášov leží v západnej časti okresu Senec v Podunajskej nížine na agradačnom vale Malého Dunaja, v severozápadnej časti Žitného ostrova. Obec leží v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Obec Tomášov je tvorená oficiálne troma katastrálnymi časťami - Tomášov, Doma, Malý Madaras, ale v území obce sa nachádza aj časť Tomášov – osada. Obec Tomášov susedí zo západnej strany s obcami Most pri Bratislave a Malinovo (okres Senec), zo severu s obcami Bernolákovo a Nová Dedinka (okres Senec), z východu s obcami Vlky (okres Senec) a Janíky (okres Dunajská Streda) a z južnej strany s obcami Čakany a Štvrtok na Ostrove (okres Dunajská Streda), súčasne táto hranica tvorí aj hranicu medzi Bratislavským a Trnavským krajom. Z hľadiska územno-správneho členenia patrí obec do okresu Senec a do Bratislavského samosprávneho kraja.

2022

## Demografia

|                                             |                 |       |      |        |
|---------------------------------------------|-----------------|-------|------|--------|
| Počet obyvateľov k 31.12.2021               | 2762            | ženy  | 1451 | 52,53% |
|                                             |                 | muži  | 1311 | 47,47% |
| Počet narodení                              | 24              | ženy  | 14   |        |
|                                             |                 | muži  | 10   |        |
| Počet úmrtí                                 | 24              | ženy  | 15   |        |
|                                             |                 | muži  | 9    |        |
| Priťahovaní (prihlásení k trvalému pobytu): | 98              |       |      |        |
| Odstahovaní (odhlásení z trvalého pobytu):  | 50              |       |      |        |
| Vekové zloženie obyvateľstva                | Vekové rozpätie | Počet |      |        |
|                                             | 0 – 15 rokov    | 483   |      |        |
|                                             | 15 - 18 rokov   | 76    |      |        |
|                                             | 18 – 40 rokov   | 679   |      |        |
|                                             | 40 – 65 rokov   | 1036  |      |        |
|                                             | 65 – 75 rokov   | 330   |      |        |
|                                             | 75 - starší     | 158   |      |        |

## Infraštruktúra, občianska a technická vybavenosť

Obec Tomášov je z hľadiska technickej a dopravnej infraštruktúry vybavená uspokojivo. Obec Tomášov má komplexne vybudovanú technickú infraštruktúru.

Pre kultúrno – spoločenské aktivity majú obyvatelia k dispozícii kultúrny dom. V obci sa nachádzajú rôzne spoločenské organizácie. Pre športové aktivity obyvateľov je k dispozícii futbalové ihrisko, športový areál. V obci sú 2 základné školy – základná škola s vyučovacím jazykom maďarským a základná škola s vyučovacím jazykom slovenským.

## História obce

Tomášov sa rozprestiera 18 km od hlavného mesta SR Bratislavy. Hoci Bratislava nie je úzko spätá s oblasťou obce, počas histórie nadobudnutý centrálny charakter veľkomesta výrazne ovplyvňoval život obyvateľov v okolitých obciach. V našom uponáhľanom svete postupne zabúdame na život našich predkov.

2022

Obec je prvýkrát listinne doložená v listine - rozhodnutí palatína Rolanda zo 4. decembra 1250, v ktorom sa uvádza ako obec Feel. Patrí k majetkom Bratislavského hradu. Obec okrem hlavného sídelného celku spolutvorí historicky dochované osady Tomášov - kolónia, Doma, Malý Madarás a Tomášov. Názov obce vznikol v závere 40-tych rokov (1948), kedy pôvodný názov Fél bol premenovaný na Tomášov podľa názvu osady Tomášov - kolónia. Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečať. V červenom štíte je biskup - svätý Mikuláš - v striebornom zlatolemom rúchu, v pravici pred sebou s tromi zlatými guľami na striebornej položenej knihe, v ľavici so zlatou berlou.

*V katastrálnom území obce sa nachádzajú tieto nehnuteľné kultúrne pamiatky:*

- **barokový kaštieľ Majorháza s parkom**, zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR č. 549/1-2
- **katolícky kostol sv. Mikuláša biskupa**, postavený v roku 1750-55 na staršom základe, s organom, zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 11 077
- **kaplnka sv. Kríža na cintoríne**, z konca 19. storočia
- **budova pôvodnej ľudovej školy**, postavená okolo roku 1933
- **Barokový kaštieľ Majorháza** si dala postaviť rodina Jeszenákovcov v osade - časti Majorháza

#### 4. Súčasný stav kvality životného prostredia, vrátane zdravia

Životné prostredie je otázkou vzťahov medzi ľudským životom a celkovo ponímaným okolím. Takto definovaný hlavný funkčný vzťah je vzťahom vyššieho rádu – životného prostredia človeka. Kvalita životného prostredia je ohrozovaná a znehodnocovaná pôsobením negatívnych javov, charakteru stresových faktorov. Za stresové faktory sa považujú tie ľudské aktivity, ktoré ohrozujú existenciu a kvalitu jednotlivých krajinotvorných zložiek. V hodnotenom území sa sledovali najintenzívnejšie pôsobiace stresové faktory, a to primárne i sekundárne.

Za primárne stresové faktory sa považujú umelé, alebo poloprirodzené prvky v krajine, ktoré sú zväčša pôvodcom stresu. Patria sem všetky hmotné antropogénne prvky územia slúžiace na výrobo-skladovacie, dopravné, obytno-rekreačné, vodohospodárske, poľnohospodárske a energetické účely. Ich negatívny vplyv sa prejavuje predovšetkým plošným záberom prírodných ekosystémov a následnou antropizáciou územia.

Z aspektu životného prostredia sa prejavujú tieto stresové faktory zmenou kvality priestorovej štruktúry katastrálneho územia, ako i narušením stability a estetiky krajiny. Z tohto aspektu vidno, že najhoršiu kvalitu priestorovej štruktúry majú mestské sídla regiónu s vysokým stupňom antropizácie územia v dôsledku veľkej koncentrácie socioekonomických aktivít na ich území.

Slovensko v súčasnosti čelí mnohým environmentálnym výzvam. Máme problémy s kvalitou ovzdušia, nízkou mierou recyklácie odpadu, ale aj s ochranou ekosystémov. Len samotné znečistenie ovzdušia u nás spôsobuje viac ako 5 000 predčasných úmrtí ročne. Environmentálne problémy majú pritom stále väčší vplyv na ekonomiku, zamestnanosť, ale aj komfort života obyvateľov. Okrem toho, podobne ako na celom svete, Slovensko už v súčasnosti zasahuje zmena klímy s viditeľnými dopadmi, ktoré sa v budúcnosti budú vážne prejavovať v podobe environmentálnych, ekonomických a zdravotných problémov. Podľa odhadov len v roku 2013 dosiahli na Slovensku ekonomické straty z extrémov zmeny klímy hodnotu viac ako 1,3 miliardy eur.

2022

### **Potrebuje aktuálnu a modernú víziu**

Environmentálne výzvy, ktorým Slovensko čelí, si vyžadujú dlhodobú víziu a strategické smerovanie. Potrebu novej, modernej stratégie environmentálnej politiky, ktorá reflektuje aktuálnu situáciu a urgentné problémy životného prostredia, zdôrazňuje aj fakt, že platná *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky* bola schválená ešte v roku 1993 a odvtedy nebola aktualizovaná.

**Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.**

### **Ovzdušie**

Ovzdušia je jednou z najdôležitejších zložiek životného prostredia a pre života človeka je nenahraditeľná. Ľudský organizmus je dokonale adaptovaný na súčasné zloženie ovzdušia a do určitej miery toleruje jeho zmeny.

Kvalita ovzdušia je spomedzi všetkých faktorov určujúcich kvalitu životného prostredia obyvateľmi najčastejšie pociťovaná a hodnotená. Preto ho môžeme považovať za jeden z najvýznamnejších faktorov spokojnosti obyvateľstva so životným prostredím.

Rozvoj civilizácie a priemyslu so sebou prináša aj znečistené ovzdušie, ktoré má zásadný vplyv na zdravie obyvateľstva. Tuhé častice v ovzduší sú rizikovým faktorom najmä pre vznik kardiovaskulárnych a respiračných ochorení. Obzvlášť najmenšie frakcie tuhých častíc sú preukázateľne príčinou mnohých predčasných úmrtí v Európe aj na Slovensku. Aj pri krátkodobom vystavení majú dráždivé vplyvy na dýchaciu sústavu. Pri vdychovaní prenikajú až do dolných dýchacích ciest a môžu prenikať až do krvi, čím spôsobujú zdravotné problémy najmä u citlivých populačných skupín.

Na vysokých koncentráciách tuhých znečisťujúcich látok sa podpisuje najmä vykurovanie málo efektívnymi spaľovacími zariadeniami tuhých palív vrátane biomasy v domácnostiach. K vysokej koncentrácii v ovzduší prispievajú aj emisie zo spaľovacích motorov automobilov a spaľovacie procesy v priemysle. Doprava sa podieľa na vysokých koncentráciách oxidov dusíka. Najviac predčasných úmrtí v dôsledku vystavenia obyvateľov znečisťujúcim látkam je zapríčinených vystaveniu jemným prachovým časticiam (PM<sub>2,5</sub>).

**Kvalitu ovzdušia** vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Hodnotenie kvality ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Kritériá kvality ovzdušia (limitné a cieľové hodnoty, medze tolerancie, horné a dolné medze na hodnotenie a ďalšie) sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v SR sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia ustanovuje prevádzkovateľom stacionárnych zdrojov znečisťovania povinnosť každoročne oznámiť príslušnému orgánu ochrany ovzdušia úplné a pravidelné údaje o tom, aké množstvá a druhy znečisťujúcich látok vypustili do ovzdušia v uplynulom roku.

Záujmové územie patrí k oblastiam s relatívne málo znečisteným ovzduším. Vzhľadom k všeobecne priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom je veľmi dobre

2022

prevetrávané, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu emitovaných znečisťujúcich látok.

**Kvalita ovzdušia v roku 2030 bude výrazne lepšia a nebude mať výrazne nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to výrazným znížením množstva emisií oproti roku 2005 -  $\text{SO}_2$  o 82 %,  $\text{NO}_x$  o 50 %,  $\text{NMVOC}$  o 32 %,  $\text{NH}_3$  o 30 % a  $\text{PM}_{2,5}$  o 49 %. Postupne bude utlmená výroba elektriny z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam. Posilní sa princíp uplatňovania BAT v priemysle, energetike ale aj poľnohospodárstve a v potravinárstve. Národný program znižovania znečisťovania bude zameraný na nákladovo efektívne opatrenia redukcie emisií. Ochrana ovzdušia sa bude riadiť zásadou „znečisťovateľ platí“. Zváži sa zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre látky znečisťujúce ovzdušie. Pokuty za znečisťovanie sa zvýšia do takej miery, aby prekračovanie limitov nebolo ekonomicky atraktívne.**

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov, či poklesom úhrnu zrážok. Zmenu klímy spôsobuje predovšetkým skleníkový efekt. Tento efekt vzniká pri prechode krátkovlnného slnečného žiarenia cez atmosféru. Po dopade na zemský povrch sa žiarenie pohltí v atmosfére (malá časť), alebo sa odrazí a pohltí zemským povrchom a atmosférou (väčšia časť). Pohltená časť sa transformuje na dlhovlnné žiarenie.

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do ovzdušia alebo zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné prijať adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni.

**V rámci ochrany ovzdušia Slovensko dosiahne stanovené ciele a zníži emisie skleníkových plynov v sektoroch obchodovania s emisiami o 43 % a mimo týchto sektorov o 20 % oproti roku 2005. Okrem pokračovania v schéme obchodovania s emisiami sa zväží zelená fiškálna reforma, pri ktorej sa presunie ťarcha zdanenia smerom k environmentálnym daniam v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“. Budú sa odstraňovať environmentálne škodlivé dotácie a regulácie. Adaptačné opatrenia budú v regiónoch reflektovať ich špecifiká a v dostatočnej miere reagovať na zmenu klímy.**

### **Zaťaženie územia hlukom, radónové riziko**

Environmentálny hluk je prirodzenou a samozrejmovou súčasťou životných aktivít obyvateľstva. Jeho prítomnosť je v životnom prostredí neodmysliteľne spojená s rôznymi formami dopravy, ale aj s mnohými pracovnými či mimopracovnými aktivitami. Environmentálny hluk, ktorého hlavnými zdrojmi sú doprava, priemysel, konštrukcie, verejná práca a okolie, patrí k najrozšírenejším škodlivinám životného a pracovného prostredia.

Z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov sú v životnom prostredí významnejšie tzv. nešpecifické účinky, pri ktorých hluk pôsobí ako stresový faktor ovplyvňujúci činnosť kardiovaskulárneho systému, čím v nemalej miere prispieva k vzniku srdcovo-cievnych ochorení, vyvolávajúci poruchy v psychickej oblasti alebo ovplyvňujúci kvalitu spánku, oddychu a regenerácie organizmu. Ekonomický rozvoj spoločnosti sprevádzaný vznikom nových zdrojov environmentálneho hluku, rastúca miera urbanizácie územia a zvyšovanie intenzity environmentálne najnepriaznivejšej individuálnej automobilovej dopravy, mení

2022

vnímanie a postoj človeka k hluku, ktorý čoraz viac ovplyvňuje kvalitu života a úroveň zdravia exponovaných obyvateľov. Ide o druhý najvýznamnejší environmentálny faktor, hneď po kvalite ovzdušia. Z pohľadu orgánov verejného zdravotníctva je hluk zároveň jednou z najčastejších príčin podnetov a sťažností obyvateľov.

Riešenie problémov s hlukom je „behom na dlhú trať“. Realizácia protihlukových opatrení je spojená s nemalými finančnými prostriedkami a skutočnosť, že ich opodstatnenosť a efekt na zdraví verejnosti sa prejaví až v dlhodobom horizonte, v podobe znižujúcej sa chorobnosti populácie, ich presadzovaniu v praxi príliš nenahráva.

Z hľadiska ochrany ľudského zdravia je dôležitá aj radiačná ochrana a to hlavne pred vnútorným ožarovaním prírodnými radionuklidmi, ktorých hlavným zdrojom v geologickom prostredí je prírodný radón. S narastajúcou koncentráciou radónu a jeho rozpadových produktov, ale aj dĺžkou expozície sa zväčšuje pravdepodobnosť vzniku rakoviny pľúc. Jeho pôsobenie má za následok aj ďalšie formy zdravotného poškodenia, ako sú choroby cievneho a tráviaceho ústrojenstva

Okres Dunajská Streda sa radí medzi oblasti s nízkym a iba ojedinele stredným radónovým rizikom. Podľa týchto údajov sa dotknuté územie nachádza v nízkom stupni radónového rizika, kde objemová aktivita Rn222 v pôvodnom vzduchu sa pohybuje medzi 10 – 30 Bq.m<sup>-3</sup>.

### **Povrchové a podzemné vody**

Najväčší význam pre zdravie človeka má pitná voda, ktorá je najdôležitejšou súčasťou potravinového reťazca a je nenahradiiteľnou zložkou pitného režimu. Človek je priamo závislý od dostatku kvalitnej pitnej vody. Kontrola kvality pitnej vody a jej zdravotná bezpečnosť sa určuje prostredníctvom súboru ukazovateľov kvality vody, reprezentujúcich fyzikálne, chemické, mikrobiologické a biologické vlastnosti vody. Významné zdroje podzemnej vody v SR tvoria 80% pitnej vody dodávanej verejnými vodovodmi pre hromadné zásobovanie. Zvyšných 20% tvoria povrchové zdroje. Podľa údajov orgánov verejného zdravotníctva bolo na území SR v roku 2016 zásobovaných vodou z verejných vodovodov 88,7% z celkového počtu obyvateľov SR.

Zákon o vodách ( č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov ) vytvára podmienky na všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu vôd, na ich účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie, znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha, zabezpečenie funkcií vodných tokov.

Podzemná voda je nenahradiateľnou zložkou prírodného prostredia. Predstavuje neoceniteľný, dobre dostupný a z kvantitatívneho, kvalitatívneho, ale aj ekonomického hľadiska najvhodnejší zdroj pitnej vody. Najväčšie využiteľné množstvá sú obsiahnuté v kvartére Podunajskej nížiny – Žitnom ostrove, kde sú evidované najväčšie odbery. Najvhodnejšie podmienky pre získanie kvalitných zdrojov pitnej vody s dostatočnou výdatnosťou sú na území okresu Dunajská Streda, ktoré je súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Na zásobovanie obyvateľov okresu pitnou vodou sa využívajú len zdroje podzemnej vody. Územie okresu je súčasťou Žitného ostrova, ktorý je významnou prirodzenou akumuláciou podzemných a povrchových vôd a ako taký bol nariadením vlády SSR č. 46/1978 Zb. vyhlásený za „Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov“. Ďalším veľkozdrojom, ktorý sa využíva na zásobovanie iných okresov, je Šamorín. Ďalšie zdroje sú viac - menej lokálneho charakteru, aj keď majú pomerne vysoké výdatnosti, využívajú sa pre zásobovanie skupinových alebo miestnych vodovodov. Kvalita vody je vo väčšine využívaných zdrojov pitnej vody veľmi dobrá.

2022

Oblasť Žitného ostrova je zraniteľná, pretože je tvorená prevažne vysoko priepustnými štrkovými a piesčitými sedimentmi kvartéru, v ktorých hladina podzemnej vody je len v malej hĺbke pod povrchom. Dôkazom zraniteľnosti tunajších podzemných vôd je aj značná miera existujúceho znečistenia, pochádzajúceho najmä z intenzívneho poľnohospodárstva. V tejto oblasti sa nachádza viacero environmentálnych hazardérov bodového, líniového a plošného charakteru. Z nich najvýznamnejšími sú rôzne skládky pesticídov, produktovody, poľnohospodárske družstvá, čerpacie stanice pohonných hmôt či iné potenciálne zdroje znečistenia. Podzemné vody s takouto extrémne priepustnosťou sa vyznačujú **vysokým stupňom zraniteľnosti**.

Kvalita povrchových vôd v roku 2016 vo všetkých monitorovaných miestach splnila limity pre vybrané všeobecné ukazovatele a ukazovatele rádioaktivity. Prekračované limity boli hlavne pre syntetické a nesyntetické látky, hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele a vo všeobecných ukazovateľoch hlavne dusitanový dusík. Do roku 2007 bola kvalita povrchových vôd hodnotená STN 75 7221 v 5 triedach kvality a 8 skupinách ukazovateľov.

V rokoch 1995 – 2007 nevyhovujúcu IV. a V. triedu kvality vykazovalo 40 – 60 % miest odberov pre skupiny F – mikropolutanty a E – biologické a mikrobiologické ukazovatele.

V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o vode je kvalita vody vyjadrovaná ekologickým a chemickým stavom útvarov povrchových vôd. V tomto období bol zlý a veľmi zlý ekologický stav útvarov povrchových vôd zaznamenaný v 8,94 % vodných útvarov, čo predstavuje dĺžku 2 159,41 km. Dobrý chemický stav nedosahovalo 37 (2,4 %) vodných útvarov povrchových vôd. Za účelom hodnotenia chemického stavu útvarov podzemných vôd boli pokryté monitorovacími objektmi všetky kvartérne a predkvartérne útvary podzemných vôd okrem geotermálnych útvarov podzemných vôd, ktoré neboli hodnotené. V zlom chemickom stave sa nachádzalo 11 útvarov podzemných vôd (14 %).

Kvalita pitnej vody v SR dlhodobo vykazuje vysokú úroveň. V roku 2016 podiel analýz pitnej vody vyhovujúcich limitom dosiahol hodnotu 99,64 %, zatiaľ čo v roku 2000 to bolo 98,64 %.

Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov v roku 2016 dosiahol 88,66 %. V roku 1993 bolo zásobovaných 4 138 tis. obyvateľov (77,8 %) a v roku 2000 to bolo už 4 479 tis. obyvateľov (82,9 %). (SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2016)

Počet obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu v roku 2016 dosiahol 3 603 tis. obyvateľov, čo predstavuje 66,36 % z celkového počtu obyvateľov. Vybudovanú verejnú kanalizáciu malo 1 081 obcí (37,4 % z celkového počtu obcí SR).

V okrese Dunajská Streda je prioritou odkanalizovanie Žitného ostrova, vyčistenie zachytených odpadových vôd a ich odvedenie do vhodného recipienta. Najprv by mali byť odkanalizované oblasti, ktoré majú ČOV, ale treba dobudovať kanalizáciu. Následne sídla, ktoré majú verejnú kanalizáciu, ale chýba ČOV, resp. je potrebná rekonštrukcia ČOV. Nakoniec by mali byť odkanalizované sídla, kde nie je ČOV, ani verejná kanalizácia.

**Slovensko dosiahne aspoň dobrý stav a potenciál vôd a do roku 2030 budú mať aglomerácie s viac ako 2 000 obyvateľmi 100 % a aglomerácie s nižším počtom obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd. Zelené opatrenia budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Zadržiavaním vody, lepším plánovaním v krajine a zodpovednejším hospodárením s vodou prispejeme k obmedzeniu sucha a nedostatku vody.**

2022

### **Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou**

**Celková výmera SR** v roku 2016 predstavovala **4 903 434 ha**, z čoho podiel poľnohospodárskej pôdy činil 48,6 %, lesných pozemkov 41,2 % a nepoľnohospodárskych a nelesných pozemkov 10,2 %. V rokoch 2000 – 2016 došlo k poklesu výmery poľnohospodárskej pôdy o 2,3 % (-55 339 ha) na súčasných 2 385 328 ha. **Výmera poľnohospodárskej pôdy** od roku 1990 **neustále klesá** najmä na úkor zastavaných plôch a nádvorí.

Pôda okrem svojej produkčnej schopnosti a čistiackej schopnosti viazať a rozkladať mnohé škodlivé látky zohráva dôležitú funkciu pri regulácii vodného a tepelného režimu zemského povrchu. Podporuje biodiverzitu a rast rôznych rastlín, živočíchov a pôdných mikroorganizmov tým, že im

poskytuje rozmanitosť fyzikálnych, chemických, a biologických vlastností ich biotopov. Biologická rozmanitosť pôdy sa čoraz viac považuje za prínos pre ľudské zdravie. Avšak zlé postupy hospodárenia s pôdou, ako aj zmeny životného prostredia ovplyvňujú jej kvalitu, čím sa tieto prínosy výrazne znižujú. Ak raz vplyvom nesprávnych priemyselných postupov dôjde ku kontaminácii, ktorá presahuje určitú prahovú hodnotu, jej degradácia je prakticky nezvratná. Tieto látky znečisťujú podzemnú i povrchovú vodu, poškodzujú zdravie človeka a organizmy v pôde. Ich vplyv zasahuje aj kvalitu potravín, keďže plodiny, ktoré sa pestujú na znečistenej pôde, pohlcujú škodlivé látky ohrozujúce zdravie spotrebiteľov.

Významná časť poľnohospodárskej pôdy (30 až 50 %) je ohrozená, alebo potenciálne ohrozená veternou a vodnou eróziou.

**Vodnou eróziou** (rôznej intenzity) je v SR **potenciálne ovplyvnených 764 522 ha poľnohospodárskych pôd**. **Vetrovou eróziou** sú potenciálne ohrozené zrnitostne ľahšie pôdy s nízkym obsahom organickej hmoty, ktoré sú náchylnejšie na presušanie najmä v období, keď sú bez rastlinného

pokryvu. Výmera pôd **potenciálne ovplyvnených** vetrovou eróziou predstavuje **132 248 ha**.

Hlavnou príčinou je nadmerný rast výmery ornej pôdy na úkor voči erózii podstatne odolnejším pasienkom, lúkam, podmáčaným plochám; zavedením veľkoblukov pôdy, odstraňovaním medzí, vetrolamov, terasovaním; systematickým odstraňovaním rozptýlenej krovinej a stromovej zelene, zhutňovaním podorníčia, znižovaním podielu organických hnojív; hydromelioračnými úpravami vedúcimi ku všeobecnému poklesu hladiny podzemnej vody a z toho vyplývajúcej celkovej aridizácii.

Vývoj kontaminácie pôd po roku 1990 je veľmi pozvoľný, bez výrazných zmien. Pôdy, ktoré boli kontaminované v minulosti, sú kontaminované aj v súčasnosti. Avšak takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúcich. Zostávajúca časť kontaminovanej pôdy je viazaná prevažne na oblasti priemyselnej činnosti a na oblasti vplyvu tzv. geochemických anomálií – horské a podhorské oblasti.

Intenzifikácia poľnohospodárstva, najmä využívanie hnojív, má zásadný vplyv na životné prostredie. Látky, ktoré sa hnojivami dostávajú do pôdy, z nej unikajú a majú negatívny vplyv na kvalitu vody a ovzdušia, ohrozujú biodiverzitu, narušujú ozónovú vrstvu a majú podiel na zmene klímy.

**Slovensko označilo približne tretinu územia ako pásmo ohrozené dusičnanmi.** Najohrozenejšie je územie západného Slovenska, kde pozorujeme dlhodobý rastúci trend nadbytočného dusíka. V porovnaní s krajinami EÚ pôda na Slovensku obsahuje relatívne málo živín, čo vedie k vyššej spotrebe priemyselných hnojív. Spotreba hnojív u nás rastie výrazne rýchlejšie než v ostatných krajinách V4 aj EÚ. Výsledok je, že z poľnohospodárskej pôdy na

2022

Slovensku stále uniká priveľa dusíka. Aj keď oproti roku 1990 sa situácia zlepšila o viac ako polovicu, unikajúci dusík má negatívny vplyv na životné prostredie.

Stav takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúci. Kontaminovaná pôda sa vyskytuje prevažne v oblastiach s priemyselnou činnosťou, v horských a podhorských oblastiach a ich podiel je dlhodobo nemenný. V poslednej dobe nastúpil trend zhoršovania fyzikálnych vlastností pôd. Najmä na intenzívne obhospodarovaných pôdach dochádza k nárastu zastúpenia kyslých pôd. Problematické je aj zhutňovanie pôdy. Absencia vsakovacích pásov a slabá absorpčná schopnosť pôdy, z dôvodu uprednostňovania chemických hnojív, majú za následok prudké výkyvy výšky hladiny vo vodných tokoch počas silných dažďov a nedostatok vody pre rast poľnohospodárskych plodín. To znižuje poľnohospodársku produkciu a zvyšuje riziko nedostatku vody, sucha, povodní a vodnej erózie, ktorou je ohrozená viac ako tretina pôdneho fondu.

**Zvýši sa kontrola dodržiavania obmedzení v oblastiach ohrozených dusičnanmi. Nastane postupná obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' minimálne 13,5 % poľnohospodárskej pôdy. Do roku 2030 budú vytvorené podmienky na vyriešenie statusu tzv. bielych plôch.**

### **Kontaminácia horninového prostredia**

Je nevyhnutné realizovať široké spektrum geologických prác pre zabezpečenie udržateľného rozvoja spoločnosti a pre ochranu horninového prostredia s potrebnou koordináciou potenciálov geologického prostredia a geologických hazardov a rizík z nich vyplývajúcich. Geologické prostredie predstavuje prírodné zdroje a možnosti, ktoré je schopné poskytovať pre priaznivý rozvoj spoločnosti. Patria sem najmä nerastné suroviny, zdroje obyčajných a minerálnych podzemných vôd, geotermálne zdroje, úrodné pôdy a dobré základové pôdy.

Slovensko disponuje zásobami nerastných surovín na 587 ložiskách, z ktorých je približne tretina využiteľná. Z overených zásob sa ťaží 31 ložísk energetických surovín, jedno ložisko rudných surovín a 173 ložísk nerudných a stavebných surovín.

Environmentálne záťaže znečisťujú horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu a predstavujú závažné riziko pre ľudské zdravie. Najčastejšie ide o územia, ktoré boli kontaminované banskou, priemyselnou, vojenskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom. Na Slovensku sa nachádza 1758 lokalít s environmentálnou záťažou, z čoho je 147 s najvyššou prioritou riešenia. Až polovica oblastí, ktoré predstavujú vysoké riziko, sú skládky odpadu, kým najviac znečistené oblasti majú súvis najmä s chemickým priemyslom.

Vzhľadom na nepriaznivé pôsobenie prírodných procesov narastá v posledných rokoch počet mimoriadnych udalostí – živelných pohrôm, ktoré majú negatívny vplyv na život a zdravie ľudí alebo ich majetok. Ide predovšetkým o často sa opakujúce zosuvy. Výsledky monitorovania poskytujú informácie na prijatie opatrení umožňujúcich mimoriadnym udalostiam včas predchádzať.

**Do roku 2030 Slovensko vyvinie úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Bezpečná likvidácia environmentálnych škôd bude plne hraená ich pôvodcami. Pri ložiskovom geologickom prieskume bude zabezpečená spolupráca s miestnymi samosprávami a občanmi, ochrana zdravia pred rizikami z kontaminovaného územia a ochrana prírody budú považované za prioritu. Zavedie sa**

2022

## **legislatívna povinnosť vykonať inžinierskogeologický prieskum pred zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb**

### **Poškodenie vegetácie a biotopov**

Kľúčovým cieľom ochrany biodiverzity je do roku 2020 zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov v SR, zabezpečiť ich revitalizáciu a racionálne využívanie ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu ako príspevok Slovenskej republiky k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle.

V poľnohospodársky využívanom území sú vplyvy ľudskej činnosti na biotu intenzívne a rozsiahle. Prevažná časť územia bola premenená na poľnohospodárske pozemky (predovšetkým ornú pôdu) alebo urbanizované plochy. Väčšina pôvodných druhov rastlín a živočíchov tým z tejto časti územia buď vymizla úplne alebo bola obmedzená na relatívne nepoškodené zvyšky prírody blízkych biotopov. Druhotné stanovištia boli osídlené najmä synantropnými druhmi - v území tak výrazne stúpa význam relatívne zachovalých lesných porastov, ktoré sa vyskytujú vo fragmentoch. V antropogénnych typoch biotopov je kvalita a štruktúra rastlinných a živočíšnych spoločenstiev výrazne odlišná od prirodzených podmienok. Na biotu a biodiverzitu územia pôsobia prevažne negatívne nielen veľké nedostatočne členené poľnohospodárske pozemky, ale aj komplex činnosti spojených s bežnými činnosťami človeka v intraviláne miest a obcí.

Najviac kriticky ohrozených druhov flóry pochádza z biotopov globálne ohrozených v celej strednej Európe (rašeliniská, mokrade, zaplavované lúky, slaniská, piesky). Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve priama alebo nepriama deštrukcia týchto stanovišť, pričom niekde doteraz nepoznáme ich pravé príčiny.

U všetkých živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

**Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov. Zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany, ktorý zabezpečí zosúladenie kritérií IUCN, kde v národných parkoch budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Mimo oblastí s najvyšším stupňom ochrany sa bude drevo ťažiť udržateľným spôsobom. Viditeľná bude ochrana a obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' aspoň 13,5 % celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.**

### **Obehové hospodárstvo**

Globálna zmena klímy a vyčerpatelné zdroje si vyžadujú inovatívne prístupy k nastaveniu hospodárstva. Ekonomika 21. storočia je ekonomika s čo najvyšším opätovným využitím použitých materiálov, efektívnou spotrebou materiálov a udržateľnou spotrebou energie, ktorá nevytvára dodatočné tlaky na životné prostredie. Na dosiahnutie tohto cieľa je nutné zmeniť prístupy verejnosti i štátnej správy, čo si bude vyžadovať zvýšený dôraz na environmentálne vzdelávanie a na zber a spracovanie údajov pre lepšie formulovanie opatrení.

Na zabezpečenie udržateľného rozvoja v SR, ako aj v celej EÚ je potrebné využívať zdroje inteligentnejším, udržateľnejším spôsobom. Cieľom obehového hospodárstva je zachovať

2022

hodnotu výrobkov a materiálov čo najdlhšie, čím sa minimalizuje odpad a využívanie nových zdrojov. Jedným zo základných pilierov obehového hospodárstva je vrátenie materiálov späť do hospodárstva s cieľom zabrániť ich nenávratným stratám. Premena odpadu na zdroj je základným predpokladom zvyšovania efektívnosti využívania zdrojov a výraznejšieho smerovania k obehovému hospodárstvu. Vylepšený zber a nakladanie s komunálnymi odpadmi patria k neoddeliteľnej súčasť ObH.

### **Odpadové hospodárstvo**

Opad a nesprávne nakladanie s ním zaťažuje životné prostredie dvakrát. Priamy negatívny vplyv má jeho skládkovanie a prípadná hrozba kontaminácie prostredia, sekundárna záťaž je v podobe tlaku na využívanie nových zdrojov, ktoré môžu byť v niektorých prípadoch neobnoviteľné, preto je dôležité budovať slovenskú ekonomiku na princípoch obehového hospodárstva a udržateľného využívania prírodných zdrojov.

Základným právnym predpisom pre predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním. Riadenie odpadového hospodárstva sa realizuje prostredníctvom vytvorených organizačných štruktúr, pôsobiach na úseku ochrany a tvorby životného prostredia. Hlavnými využívanými administratívnymi nástrojmi riadenia odpadového hospodárstva sú právne predpisy (predovšetkým odpadového hospodárstva, ale aj viacerých iných oblastí ochrany a tvorby životného prostredia) a s nimi súvisiace usmernenia, koncepčné dokumenty a technické predpisy (normy).

Hlavným cieľom slovenského odpadového hospodárstva do roku 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním, a to najmä v oblasti komunálneho odpadu. Počíta s tým aktuálny Program odpadového hospodárstva SR (POH SR) na roky 2021 – 2025. Strategický dokument zároveň stanovuje aj viacero ďalších a čiastkových záväzkov. Jedným z nich je záväzný cieľ miery recyklácie komunálneho odpadu a jeho prípravy na opätovné použitie do roku 2025 minimálne na úrovni 55%. Od 55-percentného cieľa pre rok 2025 je Slovensko stále pomerne vzdialené. Hoci podľa najnovších údajov MŽP SR sa krajine darí napríklad v oblasti recyklácie odpadov z obalov či v oblasti elektroodpadu, v roku 2020 stále končilo na skládkach takmer 50 % komunálnych odpadov.

Celková miera recyklácie komunálnych odpadov na Slovensku predvlni dosiahla 43,7 %, po odpočítaní drobných stavebných odpadov to bolo 42,2 %. Cieľ 50 % miery recyklácie, ktorý malo Slovensko dosiahnuť v roku 2020, sa tak nepodarilo naplniť.

V Správe o stave životného prostredia za rok 2020 rezort konštatuje, že triedený zber komunálneho odpadu na Slovensku je stále nedostatočný: *„Z dlhodobého sledovania triedeného zberu komunálneho odpadu možno pozorovať stúpajúci trend množstva vytriedených zložiek komunálneho odpadu, z hľadiska záväzkov SR v oblasti prípravy na opätovné použitie a recykláciu odpadu však bude potrebné triedený zber výraznejšie zintenzívniť.“*

Smernica o odpade, kľúčový predpis európskej legislatívy v oblasti hospodárstva, ale umožňuje niektorým krajinám posun tzv. recyklačných cieľov. Členské štáty EÚ môžu odložiť termíny dosiahnutia záväzných cieľov v oblasti recyklácie o päť rokov za predpokladu, že z odpadu vytvoreného v roku 2013 vykazovali mieru recyklácie a prípravy odpadov na opätovné použitie na úrovni menej ako 20 % alebo mieru skládkovania komunálneho

2022

odpadu na úrovni viac ako 60 %. Slovensko, ktoré za rok 2013 vykázalo mieru recyklácie komunálnych odpadov **na úrovni 10,8 %**, túto možnosť využiť môže. K roku 2025 by sa v takom prípade vzťahoval cieľ 50 % miery recyklácie, ktorý malo Slovensko dosiahnuť do roku 2020, a ktorý sa podľa údajov MŽP SR naplniť nepodarilo.

Avšak na to, by členský štát mohol svoje ciele odložiť o päť rokov, musí okrem splnenia spomínaných kritérií najneskôr dva roky (24 mesiacov) pred príslušným termínom oznámiť svoj zámer Európskej komisii a zároveň predložiť vykonávací plán. Znamená to, že ak Slovensko nevidí splnenie cieľa pre rok 2025, čas na jeho možné odloženie sa kráti.

Za povzbudivú správu rezort považuje, že miera recyklácie komunálnych odpadov na Slovensku vzrástla od roku 2014 do roku 2020 z 10,3 % na 42,2 %. Ministerstvo očakáva, že tento parameter bude v najbližších rokoch ďalej rásť.

*Navrhované opatrenia v odpadovom hospodárstve podľa Zelenej V4:* do roku 2030 recyklovať alebo pripraviť k opätovnému použitiu až 70% komunálnych odpadov, recyklovať až 80% obalov, do roku 2025 postupne ukončiť skládkovanie recyklovateľných odpadov (plastov, papiera, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu) a znížiť množstvo potravinového odpadu o 30%. V súčasnosti až 20 členských štátov ukladá viac ako 50% odpadu na skládky (Slovensko skládkuje viac ako 70% odpadu).

S rastom životnej úrovne bude aj naďalej stúpať objem komunálnych odpadov, ak sa triedenie komunálneho odpadu nestane pre obyvateľov samozrejmosťou, a ak sa nevybuduje na Slovensku efektívny a transparentný systém nakladania s odpadmi, ťažko očakávať, že SR do roku 2020 splní svoje záväzky.

**Slovenská ekonomika spotrebúva viac zdrojov, ako je jej prírodná kapacita.** Ekologická stopa slovenskej ekonomiky je tak stále negatívna. Aj keď sú požiadavky Slovenska na zdroje v porovnaní s krajinami OECD nižšie, spotreba stále prekračuje naše možnosti. Podiel priemyslu na slovenskom HDP je stále relatívne vyšší než v OECD. Celková spotreba materiálov na obyvateľa, s výnimkou obdobia Veľkej recesie, rastie. Slovenská republika navyše zaostáva v ekologických inováciách za väčšinou krajín EÚ a zákazky obstarané „zeleno“ tvoria len nepatrný podiel celkového verejného obstarávania.

**Slovensko má veľký potenciál zlepšiť využitie prítomných zdrojov.** Miera recyklácie komunálneho odpadu je jedna z najnižších v EÚ a skládkovanie je stále dominantná forma nakladania s odpadom. Slovensko produkuje relatívne menej odpadov než ostatné krajiny EÚ, no recykluje výrazne menej. Dve tretiny komunálnych a viac ako polovica všetkých odpadov sú uložené na skládky, čo je výrazne viac než v EÚ. Trend poklesu skládkovania odpadov a zvyšovania ich recyklácie je veľmi slabý a bez razantnejších opatrení sa nezmení. Existuje taktiež potreba dôsledného triedenia a zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Ekonomika takto prichádza o významný objem materiálov, ktoré by mohli byť druhotne využité.

Prísnejšia odpadová politika so sebou prináša riziko nezákonne uložených odpadov (čiernych skládok), ktorých odstraňovanie je často nákladné. Na Slovensku sa nachádzajú tisíce oblastí s nezákonne umiestneným odpadom, čo znehodnocuje dané územia, ohrozuje zdravie obyvateľstva a ekosystémy a predstavuje ďalšie hrozby do budúcnosti. Väčšinu odpadu na takýchto skládkach tvorí zmesový komunálny a stavebný odpad

**Zníženie miery skládkovania** je prvoradým predpokladom na efektívnejšie využívanie materiálových zdrojov – jedného z princípov zavádzania ObH do slovenského hospodárstva.

Skládkovaných bolo v roku 2016 až 66 % KO a pri odpadoch bez KO predstavoval tento spôsob nakladania s odpadmi 28,6 %. Vývoj v skládkovaní odpadov v SR, ako z pohľadu dosiahnutia cieľov odpadového hospodárstva, tak aj z pohľadu princípov obehového

2022

hospodárstva, t. j. **odklon od skládkovania odpadov pri nakladaní s odpadmi**, sa v roku 2016 **nepodarilo dosiahnuť**.

**Podiel skládkovania** na celkovom nakladaní s odpadmi bez komunálnych odpadov mal v období rokov 2005 – 2016 kolísavý charakter, pričom od roku 2005 do roku 2016 poklesol o 2,2 %. V roku 2016 bol zaznamenaný medziročný pokles o 1,6 %. Od roku 2005 je vývoj v množstve vyprodukovaných **komunálnych odpadov** bez väčších výkyvov. Zo spôsobov nakladania prevažuje skládkovanie, za obdobie rokov 2005 – 2016 síce poklesol podiel skládkovania na celkovom nakladaní s KO o 16,7 % a v roku 2016 predstavoval 66 % s medziročným poklesom o 3 %, avšak tento vývoj je z pohľadu dosiahnutia cieľov odpadového hospodárstva stále nepostačujúci.

Na základe hierarchie OH musí byť ako prvoradá zohľadnená prevencia vzniku odpadov. Nie všetky materiály môžu byť znovuvyužívané, preto sa už v počiatočných fázach návrhu výrobkov uprednostňuje materiál, ktorý je recyklovateľný. V obehovom hospodárstve je odpad považovaný za zdroj a zvyšujúca miera recyklácie indikuje správne smerovanie smerom k dosiahnutiu jeho cieľov.

**Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % a do roku 2035 sa zníži sa miera jeho skládkovania na menej ako 25 %. Zelené verejné obstarávanie pokryje aspoň 70 % z celkovej hodnoty všetkých verejných obstarávaní a podpora zelených inovácií, vedy a výskumu bude na porovnateľnej úrovni s priemerom EÚ. Energetická náročnosť priemyslu Slovenska sa priblíži priemeru EÚ a do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania. Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.**

### **Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia**

Slovenská republika zákonom č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 15.3.2013 využíva jeden z nástrojov Európskej únie pre obmedzovanie znečistenia životného prostredia do praxe (Smernica 96/61/ES o IPPC (Integrated Pollution and Prevention Control). Účelom zákona je, v súlade s právom Európskeho spoločenstva, dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku, zabezpečenia integrovaného výkonu verejnej správy pri povoľovaní prevádzky a zriadenia a prevádzkovania integrovaného registra znečisťovania životného prostredia. Táto právna norma mení prístup v ochrane životného prostredia a predstavuje prechod od systému odstraňovania znečistenia z konca technologických procesov („end of pipe“) a zložiek životného prostredia na prevenciu, znižovanie a elimináciu emisií škodlivých látok priamo u zdroja v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Pojem „integrovaná ochrana životného prostredia“ zahŕňa uvažovanie o vplyvoch na všetky zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda a biota) spolu, namiesto oddeleného pohľadu na jednotlivé zložky. Dôvodom je, že kontrola vypúšťania látky do jednej zložky životného prostredia môže spôsobiť presun látky do inej zložky životného prostredia.

### **Súčasný zdravotný stav obyvateľstva**

Životné prostredie sa podieľa na celkovom zdravotnom stave ľudskej populácie minimálne 25 %. Vystavenie ľudí chemickým, fyzikálnym, biologickým i mikrobiologickým škodlivinám v životnom prostredí v kombinácii s ďalšími nepriaznivými podmienkami života je príčinou 86 % predčasných úmrtí, vysokej miery chorobnosti a straty rokov prežitých v zdraví.

2022

Príčina mnohých tzv. civilizačných chorôb pochádza z interakcií medzi ľudským organizmom a kvalitou životného prostredia. Aj keď existujú údaje, ktoré to potvrdzujú, zostáva ešte stále mnoho bielych miest, ktoré je potrebné vyplniť novými údajmi a dôkazmi.

Využívanie prírodných zdrojov vrátane alternatívnych zdrojov na výrobu energie má preukázateľne významný vplyv na zmenu klímy na zemi, pričom stále častejšie sú fatálne dôsledky, napríklad aj v podobe prírodných katastrof. Poškodzovanie atmosféry v dôsledku znečistenia ovzdušia sa tiež prejavuje na ľudskom zdraví. Ľudstvo je vystavené klimatickým zmenám priamo i nepriamo. Priamo prostredníctvom meniaceho sa počasia – teploty, zrážky, nárast hladiny morí, stále frekventovanejším extrémnym udalostiam v počasí a nepriamo prostredníctvom zmien v kvalite vody, ovzdušia, potravín, zmien v ekosystémoch, poľnohospodárstve, priemysle, bývaní a ekonomike.

Cesty expozície človeka škodlivinám z okolitého prostredia sú rôzne – vdychovaním, požitím, kontaktom cez pokožku, ožiarením. Vypuknutie choroby závisí od viacerých okolností.

K rozhodujúcim objektívnym faktorom patrí dávka, trvanie expozície, frekvencia vystavenia škodlivine, zdravotná závažnosť (toxicita) danej škodliviny, prípadne prítomnosť ďalšej/ ďalších škodlivín. Mnohé štúdie o vplyve škodlivín v životnom prostredí na zdravie preukázali, že omnoho závažnejšie škody na zdraví spôsobujú dlhotrvajúce expozície nízkym koncentráciám znečisťujúcich látok (prachové častice PM10 a PM2,5, CO2 (oxid uhličitý), O3 (ozón), PAU (polycyklické aromatické uhľovodíky), niektoré ťažké kovy a ďalšie) ako krátkodobé expozície vyšším koncentráciám. Všeobecne však platí, že pri rovnakej expozícii škodlivinám rôzneho druhu sú určité skupiny populácie (deti, tehotné ženy, starí ľudia, ľudia s narušeným imunitným systémom) vo väčšom zdravotnom riziku v porovnaní s ostatnou populáciou.

#### **IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE**

##### **1. Požiadavky na vstupy**

###### Záber pôdy

Realizáciou navrhovanej činnosti, vzhľadom na jej charakter nedôjde k žiadnemu záberu pôdy. Činnosť zakladania (spätného zasypávania) s použitím inertných odpadov prebieha v jestvujúcom ťažobnom priestore. Účelom navrhovanej činnosti je teda rekultivácia dobývacieho priestoru v časti, kde došlo k vyťaženiu nevyhradeného nerastu - štrkopiesku na parcele č. 1375/32 a následné využitie časti rekultivovaného pozemku ako zariadenie na zber stavebných odpadov.

###### **Voda**

Navrhovaná činnosť nevyžaduje spotrebu technologickej vody. Množstvo vody určenej na sociálne a hygienické potreby zamestnancov nebude navýšené, pretože rekultiváciu budú vykonávať zamestnanci, ktorí na pracovisku vykonávajú zároveň iné činnosti, v rámci ktorých je zabezpečená voda na tieto účely.

###### **Ostatné surovinové a energetické zdroje**

###### Suroviny

Vyťažením suroviny vznikla v teréne výrazná depresia. Investor je povinný zabezpečiť vhodný materiál na vyplnenie tejto depresie. Z pohľadu legislatívy odpadového hospodárstva ide o

2022

činnosť spätného zasypávania odpadmi podľa §97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch.

Po urovnení plochy sa navezie a rozprestrie skryvka humusového horizontu na opätovné obnovenie funkcie územia – poľnohospodárska pôda.

**Určenie objemov pre technickú rekultiváciu vychádza s nasledujúcich vstupných údajov:**

|                                              |                       |
|----------------------------------------------|-----------------------|
| Horná plocha na úrovni terénu Ø 122,73 m.n.m | 16 983 m <sup>2</sup> |
| Celkový objem k rekultivácii                 | 10 200 m <sup>3</sup> |
| Z toho                                       |                       |
| podorničie                                   | 6 800 m <sup>3</sup>  |
| ornica                                       | 3 400 m <sup>3</sup>  |

Postupne pre zásyp jamy bude použitý zásadne len inertný materiál /odpad/, ktorého vlastnosti garantujú požadovanú bezpečnosť priesakových dažďových vôd na kvalitu podzemných a povrchových vôd v predmetnej oblasti. Dovezená zemina nesmi byť znečistená (musí spĺňať požiadavku inertnosti).

V kontexte predmetu navrhovanej činnosti sa surovinovými zdrojmi pre spätné zasypávanie rozumejú odpadová zemina. Tieto sú v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MZP SR č. 365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov definované nasledovne:

|          |                                              |   |
|----------|----------------------------------------------|---|
| 17 05 04 | zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 | O |
| 17 05 06 | výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05   | O |

Odpady uvedené v tabuľke vyššie sú v súlade so zoznamom odpadov uvedených v § 20 ods. (3) vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, kde sú definované odpady určené (vhodné) pre rekultiváciu terénu.

Dôležitou vlastnosťou, ktorú budú musieť spĺňať všetky odpady, je teda ich inertnosť. Navrhované druhy odpadov sú preukázateľne inertné a teda vhodné na ukladanie do prostredia. V prípade že počas niekoľkostupňovej kontroly vznikne pochybnosť o zložení privezeného odpadu alebo jeho vlastnostiach, bude takýto odpad ďalej laboratórne analyzovaný a na zakladanie bude použitý až po preukázaní vyhovujúcich vlastností. V opačnom prípade ho bude dodávateľ povinný na vlastné náklady odviezť a zabezpečiť jeho zneškodnenie.

**Energetické zdroje**

Navrhovaná činnosť nemá požiadavku napojenia na elektrickú energiu, nepočíta s potrebou napojenia na plyn a nemá požiadavku na výrobu tepla.

**Nároky na dopravu**

Dotknuté územie sa nachádza na okrajovej časti obce Tomášov. Realizácia navrhovanej činnosti nebude vyžadovať vybudovanie nového dopravného napojenia. Predmetné parcely sa nachádzajú v extraviláne obce a sú prístupné po miestnych účelových komunikáciách. Výhodou umiestnenia navrhovanej činnosti v tejto lokalite je dopravná dostupnosť lokality, vzhľadom k relatívnej blízkosti cesty III. triedy. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o práce vykonávané v extraviláne obce, nedôjde k zaťaženiu obyvateľstva dopravou z predmetnej činnosti.

**Bilancia nákladnej dopravy**

Realizácia navrhovanej činnosti bude predstavovať dočasné navýšenie frekvencie prejazdov nákladných automobilov katastrálnym územím obce. Pri potrebe premiestniť 10 200 m<sup>3</sup> inertného odpadu - zeminy, predstavuje dopravné zaťaženie nákladnou dopravou približne 612 jazd v najnepriaznivejšom variante (pri užitočnom zaťažení 25 ton na jedno nákladné

2022

auto). Vzhľadom na polohu posudzovaného územia a jeho dobré dopravné napojenie, však predpokladáme že tento faktor bude mať len malý nepriaznivý vplyv na obyvateľstvo. Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde v prípade prevozu celého uvažovaného množstva odpadov k navýšeniu dopravy v dotknutom území o približne 2 prejazd nákladných automobilov za týždeň.

### Nároky na pracovné sily

V súvislosti s realizáciou činnosti nevzniknú nároky na nové pracovné sily. Výber zhotoviteľa je podmienený druhom vykonávaných prác – zhotoviteľ musí vlastniť na požadované druhy prác oprávnenia, licencie a pod..

## 2. Údaje o výstupoch

Výstupy navrhovanej činnosti predstavujú – znečistenie ovzdušia, produkcia odpadových vôd, odpadov, hluku.

### Ovzdušie

#### *Emisie do ovzdušia počas realizácie*

Počas realizácie navrhovanej činnosti dôjde k časovo obmedzenému obdobiu lokálne zvýšeného obsahu polietaného prachu vplyvom sekundárnej prašnosti z priestoru navážky povoleného druhu materiálu a následnej úpravy terénu. Pri dovoze materiálu použitého na úpravu terénu dôjde k nárastu znečistenia ovzdušia v území v priestore úpravy terénu a trasy prístupovej cesty v dôsledku dopravy a činnosti stavebných mechanizmov. Pri procese navážania materiálov určených na úpravu terénu vzhľadom na ich prirodzenú vlhkosť sa významná prašnosť v území nepredpokladá.

Vzhľadom na rozsah, časovú etapizáciu a charakter prác ide o veľmi zanedbateľné množstvá emisií a to iba počas časovo krátkych období realizácie navážok materiálu.

K znečisťovaniu ovzdušia bude dochádzať znečisťujúcimi látkami obsiahnutými vo výfukových exhalátoch spaľovacích motorov a to najmä CO, NOX, prchavými organickými látkami (VOC), z čoho najrizikovejšiu zložku predstavuje benzén, tuhými časticami PM z motorových vozidiel a mechanizmov a tuhými znečisťujúcimi látkami vznikajúcimi ako resuspendované emisie pri suchom počasí. Množstvo emisií bude závisieť od počtu mechanizmov, priebehu prác, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Pri preprave je nutné zabezpečiť pravidelné čistenie kolies áut a vozovky, aby sa zabránilo zvýšenej prašnosti.

Pre navrhovanú činnosť budú naďalej, ako je tomu v prípade súčasnej banskej činnosti, aktuálne všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia uvedené v prílohe č. 3 k vyhláske č. 410/2012 Z. z. – Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky a to najmä:

- bod 1.2.7 Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.
- bod 1.2.8 Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

Doprava súvisiaca s navrhovanou činnosťou bude dočasne prispievať k zhoršeniu emisnej situácie v okolí posudzovaného územia.

2022

Realizáciou navrhovanej činnosti dočasne dôjde k zaťaženiu dotknutého územia navýšením fugitívnych emisií TZL. Vzhľadom k dočasnému charakteru činnosti len po dobu realizácie terénnych úprav, hodnotíme toto navýšenie ako málo významné a akceptovateľné.

### **Odpadové vody**

Počas technologického procesu zhodnocovania vhodných inertných odpadov spätným zasypávaním na úpravu terénu nebudú vznikať odpadové vody.

Produkcia dažďových vôd nebude navrhovanou činnosťou ovplyvnená. Dažďové vody majú charakter dažďových neznečistených vôd, ktoré spadnú na voľný nespevnený terén a následne budú samovoľne vsakovať do pôdy. Navrhovaná činnosť neprodukuje odpadové vody.

### **Odpady**

Vlastná rekultivácia poľnohospodárskej pôdy sa vykoná po zavezení vyťaženej jamy vhodnými inertnými materiálmi za dodržania správnej vertikálnej zonálnosti zásypov. Na vyplnenie vyťaženej jamy budú použité vhodné odpady, ktoré budú zhodnotené činnosťou spätného zasypávania. Spätné zasypávanie je činnosť zhodnocovania odpadu R5, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach vertikálnej zonálnosti zásypov.

Podľa § 97 ods. 20 zákona č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, spätné zasypávanie je činnosť zhodnocovania odpadu, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätné zasypávanie musí nahradiť neodpadové materiály, musí byť vhodný na uvedené účely a použitý len v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.

Na spätnú rekultiváciu sa bude využívať výkopová zemina. Podrobnosti o odpadoch vhodných na využívanie na spätné zasypávanie určuje § 20 vyhlášky 371/2015 Z.z., ktorou sa ustanovujú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Podľa § 20 vyhlášky 371/2015 Z.z. sa na spätné zasypávanie sa môže použiť výlučne inertný odpad, okrem inertných stavebných odpadov a odpadov z demolácií (§ 77 ods. 1 zákona), ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie zhodnotiť recyklovaním alebo prípravou na opätovné použitie.

Ak pri preberaní odpadu vznikne na základe poznatkov o jeho pôvode alebo jeho vizuálnej kontroly pochybnosť o tom, či ide o inertný odpad, vykoná sa pred použitím odpadu na spätné zasypávanie jeho testovanie s cieľom overiť, či tento odpad spĺňa limitné hodnoty ustanovené v osobitnom predpise; takýto odpad sa na spätné zasypávanie môže použiť až na základe výsledkov testovania, ktoré preukážu, že ide o inertný odpad.

Pôvod inertných odpadov je presne daný, nakoľko bude predstavovať iným spôsobom nevyužitelnú výkopovú zeminu z odstránenia podorníčia a z podnikateľskej činnosti navrhovateľa.

V prípade, že pri preberaní odpadu vznikne podozrenie na základe poznatkov o jeho pôvode alebo jeho vizuálnej kontroly pochybnosť o tom, že o inertný odpad, je nutné vykonať analýzu podľa § 2 ods. 2 a Prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 382/2018 Z.z. o skládkovaní odpadov.

Výsledky meraní sledovaných ukazovateľov analyzovanej vzorky odpadu musia byť v súlade s povolenými hodnotami pre odpad prijateľný na skládku odpadov na inertný odpad v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 382/2018 Z.z. o skládkovaní odpadov a uskladnení kovovej ortuti.

Maximálne predpokladané množstvo inertného odpadu je cca. 10 200 m<sup>3</sup>.

2022

Orgány štátnej správy odpadového hospodárstva udeľujú podľa zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 97 ods. 1 písm. s), súhlas na využívanie odpadov na spätné zasypávanie. Žiadosť o súhlas na využívanie odpadov na spätné zasypávanie ustanovuje podľa § 39 aj vyhláška 371/2015 Z.z., ktorou sa ustanovujú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Žiadosť o súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona na využívanie odpadov na spätné zasypávanie obsahuje:

- a) identifikačné údaje žiadateľa,
- b) zoznam druhov odpadov, ktoré budú využívané na spätné zasypávanie, ich kategóriu a množstvá,
- c) miesto využívania odpadov s identifikáciou pozemkov,
- d) zdôvodnenie potreby a účel využitia odpadov na spätné zasypávanie,
- e) opis technologického postupu využívania odpadov na spätné zasypávanie,
- f) dátum začatia činnosti,
- g) fotodokumentáciu pozemku pred začatím činnosti spätného zasypávania,
- h) iné údaje potrebné pre udelenie súhlasu.

Prílohou žiadosti je:

- a) kópia povolenia stavebného úradu na terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, ak sa na takúto činnosť vyžaduje,
- b) záverečné stanovisko z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie alebo rozhodnutie zo zisťovacieho konania k zámeru alebo k oznámeniu o zmene, ak sa na túto činnosť vyžaduje

Využívaním inertných odpadov sa zabezpečí vhodné zhodnotenie odpadov tejto kategórie, v zmysle hierarchie priorít Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky. Zhodnocovanie stavebných odpadov prispieva tiež k plneniu dlhodobého cieľa Programu odpadového hospodárstva SR, ktorým je znižovanie celkového podielu odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

### **Hluk a vibrácie**

Počas úprav pozemku bude dochádzať k vzniku hlukovej situácie predovšetkým v dôsledku súvisiacich činností charakterizujúcich navrhovanú činnosť. Zvýšená hlučnosť bude spojená s vlastnou realizáciou terénnych úprav pozemku. Zdrojom hluku bude predovšetkým nákladná doprava zabezpečujúca prepravu materiálu na úpravu pozemku a stavené zemné mechanizmy zabezpečujúce rozhrňanie navážky a konečnú úpravu terénu. Pôsobenie hluku bude časovo obmedzené počas vlastnej realizácie prác, hluk bude pôsobiť iba lokálne v priestore realizácie navrhovanej činnosti, jedná sa o hlukovú záťaž menšej intenzity i to časovo obmedzenú, iba na obdobie realizácie činnosti.

Hluková záťaž pochádzajúca z realizácie navrhovanej činnosti na najbližšie bývajúcce obyvateľstvo, vzhľadom na polohu mimo obytnú zástavbu, nepredstavuje žiadne významné riziko.

Vibrácie, v priebehu realizácie navrhovanej činnosti, je možné charakterizovať ako lokálne obmedzené. Ich intenzita je minimálna a v žiadnom prípade nedosiahne hodnoty, ktoré by mohli mať akýkoľvek vplyv na životné prostredie a zdravie obyvateľov najbližších obývaných objektov. Navrhovaná činnosť svojim charakterom a kapacitou neznamena významný prírastok dopravy resp. ostáva na úrovni, ako je existujúci v súčasnosti už vykonávanými činnosťami v zóne realizácie navrhovanej činnosti.

2022

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v súlade s ustanoveniami zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Táto vyhláška sa vzťahuje na hluk, infrazvuk a vibrácie, ktoré sa vyskytujú trvale alebo prerušovane vo vonkajšom prostredí alebo vnútornom prostredí budov v súvislosti s aktivitami ľudí alebo činnosťou zariadení. Na ochranu zdravia pred hlukom sa ustanovujú prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí a prípustné hodnoty hluku a infrazvuku vo vnútornom prostredí budov predeň, večer a noc. Ďalej musí byť dodržané NV SR č. 1 15/2006 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi expozíciou hluku.

### **Žiarenie a iné fyzikálne polia, teplo, zápach a iné výstupy**

V rámci navrhovanej činnosti nebudú používané alebo inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom intenzívneho elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia.

## **3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie**

Hodnotenie vplyvov činnosti na životné prostredie vychádza z identifikácie ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia v dôsledku pôsobenia vstupov a výstupov navrhovanej činnosti. Pri dodržaní všetkých legislatívnych predpisov a prevádzkových poriadkov, nedôjde ku kontaminácii horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd, ani ku kontaminácii ovzdušia, nebudú ovplyvnené zdravé životné podmienky obyvateľov priameho ani širšieho okolia.

### **Vplyv na horninové prostredie a reliéf**

Dlhodobá ťažobná činnosť spôsobuje postupné zmeny reliéfu dotknutej krajiny. Samotná navrhovaná činnosť nespôsobí zhoršenie jestvujúceho stavu prírodného prostredia. Navrhovaná činnosť nemá za následok žiadny dodatočný záber pôdy. Na spätné zasypávanie sa bude využívať výlučne nezávadný a pre životné prostredie vhodný inertný odpad v súlade s platnými predpismi zákona o odpadoch.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti (povrchová úprava terénu využitím vhodných odpadov), použité zariadenia v technologickom procese a prijaté opatrenia sa neočakáva kontaminácia horninového prostredia z navrhovanej činnosti ani negatívne vplyvy na nerastné zdroje.

Potenciálnym zdrojom znečistenia počas prevádzky navrhovanej činnosti môže byť únik pohonných hmôt a mazacích olejov do pôdy a následne do horninového prostredia. V takomto prípade budú stroje so zistenou poruchou odstavené a porucha bude odstránená. Pre elimináciu a zamedzenie úniku škodlivých látok zo strojov do horninového prostredia, sa bude vykonávať pravidelná údržba a kontrola technického stavu zariadení.

**Významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery neboli identifikované.**

### **Vplyvy na povrchové a podzemné vody**

Vplyvy na podzemné vody sú takmer totožné s vplyvmi na horninové prostredie, nakoľko obe zložky životného prostredia sú úzko prepojené.

2022

Počas realizácie navrhovanej činnosti sa neočakáva únik nebezpečných látok zo strojov využívaných v technologickom procese, nakoľko nebude nakladané s nebezpečnými odpadmi. Zariadenia budú prevádzkované pod stálym dozorom obsluhy. V prípade zisteného znečistenia vznikajúceho pri realizácii, budú práce pozastavené a porucha bude odstránená. V prípade potreby bude vykonaná sanácia znečistenia.

**Na základe charakteru navrhovanej činnosti, jej umiestnenia, ako aj navrhovaných opatrení neočakávame priame negatívne vplyvy na podzemné a povrchové vody, nedôjde k zmene ich kvality ani množstva. Realizácia navrhovanej činnosti nevyžaduje odvodňovanie územia ani zásah do povrchových vodných tokov.**

### **Vplyvy na ovzdušie**

Pri spätnom zasypávaní spojenom s povrchovou úpravou terénu zhodnocovaním odpadu môže dochádzať k zvýšenej prašnosti v okolí. Navrhovateľ bude počas realizačných prác využívať všetky technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku prašných emisií a bude klásť vysoký dôraz na udržiavanie mechanizmov a vozidiel v dobrom technickom stave. Všetky mechanizmy budú do pracovnej činnosti nasadené len po pravidelnej údržbe a kontrole. Po ukončení prác sa negatívny vplyv na ovzdušie neprejaví. V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nevznikne nový zdroj znečisťovania ovzdušia.

**Celkovo možno vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia za pozitívny, nakoľko technickou a biologickou rekultiváciou územia dôjde k minimalizácii prachových emisií uvoľňovaných do okolitého prostredia.**

### **Vplyvy na pôdu**

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy a nedôjde ani k žiadnym iným vplyvom súvisiacim s pôdami, nakoľko ide o činnosť, ktorá sa bude vykonávať v existujúcom ťažobnom priestore.

Možným potenciálnym faktorom v súvislosti so znečistením pôdy je charakter ukladaných odpadov. Za týmto účelom budú využívané len vhodné nezávadné inertné odpady a teda nepredpokladáme signifikantné riziko znečistenia pôdy v dôsledku realizácie realizačného variantu. Vzhľadom na uvedené hodnotíme tento vplyv ako **málo významný nepriaznivý vplyv**.

Navrhovaná činnosť predstavuje rekultiváciu ťažobnej jamy nevyhradeného nerastu po ťažbe štrkopiesku zasypávaním inertným odpadom. Uvedená činnosť predstavuje zhodnotenie stavebných odpadov a výkopovej zeminy, ktoré by sa v prípade nerealizácie navrhovanej činnosti podľa platnej legislatívy mali byť zneškodnené na skládke odpadov. Realizáciou navrhovanej činnosti sa predíde zneškodneniu predmetného odpadu. **Tento pozitívny vplyv bude trvalý a významný.**

### **Vplyv na krajinu**

Súčasná štruktúra krajiny širšieho záujmového územia predstavuje silne antropogénne pozmenenú urbánnu krajinu. Realizácia zámeru neovplyvní charakter daného územia, ani štruktúru a scenériu krajiny.

Navrhovanou činnosťou dôjde k spätnému zasypávaniu ťažobných priestorov inertným odpadom. Navrhovanou činnosťou sa odpad zhodnotí, územie sa zrekultivuje tak, aby bolo možné jeho využívanie na poľnohospodárske účely tak, že bude lepšie využitý produkčný potenciál pôdy oproti súčasnosti.

**Vzhľadom na vyššie uvedené konštatujeme, že vplyv navrhovanej činnosti na štruktúru a využívanie krajiny je akceptovateľný.**

2022

### **Vplyv na dopravu**

Navrhovaná činnosť výrazne neovplyvní dopravnú situáciu v hodnotenej lokalite. Intenzita dopravy sa zvýši len minimálne na príjazdovej komunikácii.

**Vplyvy navrhovanej činnosti na dopravnú situáciu počas prevádzky hodnotíme celkovo ako negatívne, málo významné, lokálne.**

### **Vplyvy na odpadové hospodárstvo**

Realizácia navrhovanej činnosti má pozitívny efekt na oblasť odpadového hospodárstva vzhľadom na zhodnocovanie významného množstva odpadov. Spätným zasypávaním sa zamedzí skládkovaniu týchto odpadov a budú environmentálne prijateľne zhodnotené v rámci zakladania vydobytých priestorov počas ťažby, čo predstavuje signifikantný prínos z hľadiska Hierarchie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky. Nedôjde tak k záberu disponibilnej voľnej kapacity skládok odpadov inertnými odpadmi, ktoré je možné využiť vhodnejšie deklarovaným spôsobom v tomto zámere. Zdôrazňujeme, že navrhovateľ bude v rámci navrhovanej činnosti zhodnocovať len odpady, ktoré sú predmetom tejto navrhovanej činnosti, čo bude podrobne zdokumentované a dodatočne overiteľné.

**Na základe hore uvedených navrhovaná činnosť má výrazne pozitívny vplyv na odpadové hospodárstvo.**

### **Posúdenie vplyvov na obyvateľstvo**

Navrhovaná činnosť je situovaná mimo zastavaného územia obce v dostatočnej vzdialenosti od obytných budov.

Na základe výsledkov posudzovania jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti na dotknuté obyvateľstvo, ktoré je opisované v nasledujúcom texte možno konštatovať, že dotknuté obyvateľstvo nebude v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti dotknuté významným spôsobom.

#### **Vplyv hluku na obyvateľstvo**

Hluk bude v súvislosti s navrhovanou činnosťou spôsobovať najmä činnosť mechanizmov a prejazdy nákladných automobilov. Trasovanie dopravy bolo zvolené s ohľadom na tento faktor už pri realizácii ťažby v ťažobnom priestore Tomášov tak, aby zaťažovali obyvateľstvo príľahlých obcí čo najmenej.

Z tohto dôvodu nepredpokladáme, že by doprava do a z predmetného územia mala výrazný vplyv na pohodu a zdravie obyvateľstva.

Na prevádzke dobývacieho priestoru sa už v súčasnosti používajú mechanizmy, ktoré budú používané aj pri navrhovanej činnosti. S týmito činnosťami možno očakávať mierne navýšenie intenzity používania týchto mechanizmov, ktoré bude ale v porovnaní s ich súčasným využívaním za účelom ťažby zanedbateľné. Po ukončení rekultivácie bude tento vplyv eliminovaný.

**Vzhľadom na skutočnosť, že predpokladaná intenzita nákladnej dopravy a používania mechanizmov pri realizácii navrhovanej činnosti bude podobná súčasnej situácii, teda samotnej ťažbe, nepredpokladáme signifikantné zvýšenie vplyvu hluku na obyvateľstvo. Taktiež bude tento vplyv dočasný a bude eliminovaný po ukončení prác na rekultivácii. Z týchto dôvodov hodnotíme tento vplyv ako málo významný a dočasný nepriaznivý vplyv.**

#### **Vplyv zápachu na obyvateľstvo**

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a druh odpadov určených k zakladaniu (spätnému zasypávaniu) vydobytých priestorov nie je dôvod predpokladať vznik zápachu.

### **Vplyv dopravy na obyvateľstvo**

Vzhľadom na spôsob trasovania dopravy do a z dotknutého územia nepredpokladáme výrazný vplyv dopravy na obyvateľstvo. Po ukončení realizačných prác bude vplyv spojený s navrhovanou činnosťou eliminovaný

### **Vplyv emisií na obyvateľstvo**

V procese realizačných prác pri navrhovanom variante predpokladáme približne rovnakú úroveň emisií ako pri ťažbe tehliarskej suroviny. Tento vplyv však bude obmedzený na dobu realizačných prác, hodnotíme ho teda v tejto etape ako významný, dočasný vplyv. Po ukončení realizačných prác však bude územie opätovne začlenené do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, čím sa zabezpečí ochrana vrchnej vrstvy pôdy pred eróziou a tým sa zabráni vzniku prašnosti. Po ukončení realizačných prác tu taktiež nebudú prevádzkové mechanizmy, ktoré by mali vplyv na úroveň emisií. **Z tohto dôvodu hodnotíme celkový vplyv navrhovanej činnosti na emisnú situáciu ako nerelevantný.**

**V čase realizácie navrhovanej činnosti dôjde k lokálnemu zhoršeniu hlukovej záťaže v hodnotenom území navrhovanej činnosti, k zvýšeniu prašnosti a emisií zo strojov. Nepredpokladáme, že dôjde k nadlimitným expozíciám okolitého obyvateľstva vzhľadom na vzdialenosť od obývaných objektov. Negatívne vplyvy budú zmiernené navrhovanými technicko-organizačnými opatreniami.**

**Na základe vyššie uvedeného hodnotíme vplyvy navrhovanej činnosti na okolité obyvateľstvo ako akceptovateľné. Navrhovaná činnosť bude spĺňať príslušné hygienické limity v zmysle platnej legislatívy.**

### **Vplyvy regionálne**

Medzi vplyvy navrhovanej činnosti s regionálnym dosahom môžeme zaradiť najmä vplyv na rozšírenie možností nakladania s odpadmi, ktoré budú efektívne a environmentálne prijateľne zhodnotené.

### **Vplyvy lokálne**

Všetky uvedené vplyvy v týchto kapitolách je možné považovať za lokálne, prípadne obmedzené priamo na lokalitu dotknutého územia.

### **Vplyvy lokalitne obmedzené na posudzované územie**

Vplyvy navrhovanej činnosti lokalitne obmedzené na dotknuté územie a na samotný priestor, v ktorom je navrhovaná činnosť situovaná, sú najmä emisie TZL do ovzdušia. Hluk zo samotnej prevádzky je spôsobený najmä činnosťou mechanizmov a dopravou. Počas realizácie navrhovanej činnosti sa nepredpokladá šírenie zápachu.

### **Bodové, líniové a plošné vplyvy**

Bodové vplyvy sa v žiadnej etape riešeného projektu nepredpokladajú. Líniový vplyv predstavuje najmä vplyv dopravy na dopravné zaťaženie komunikácií, hluk a emisie z dopravy.

## **4. Hodnotenie zdravotných rizík**

Charakter navrhovanej činnosti, ani jej sprievodné činnosti nie sú producentom žiadnych významných kontaminantov a faktorov, ktoré by mohli mať nepriaznivý dopad na zdravotný

2022

stav obyvateľstva. Navrhovaná činnosť je lokalizovaná mimo zastavaného územia obce Tomášov.

Riziko poškodenia alebo ohrozenia zdravia sa dá predpokladať v prípade technického poškodenia a havárií strojov a mechanizmov, v prípade úrazov, pri zvýšenej hlučnosti v mieste realizačných prác a sekundárnej prašnosti predovšetkým v suchom období. Tieto riziká je možné eliminovať technickými opatreniami a dodržiavaním legislatívy v oblasti životného prostredia a verejného zdravia. Priame vplyvy budú znášať predovšetkým pracovníci, ktorí budú realizovať práce súvisiace s navrhovanou činnosťou. Všetky práce musia byť zrealizované v súlade s vydanými povoleniami, s príslušnými STN a bezpečnostnými predpismi.

Všetky potenciálne riziká súvisiace s navrhovanou činnosťou je možné minimalizovať použitím vhodnej technológie a vhodných postupov.

Z hľadiska minimalizácie tvorby odpadov je pozitívne využitie odpadov za účelom zakladania vydobytých priestorov vzniknutých pri ťažobnej činnosti, čím sa prispeje k napĺňaniu cieľov odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.

## **5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia (napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území – NATURA 2000 – národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti)**

### **Vplyv na chránené územia**

Vplyvy navrhovanej činnosti na veľkoplošné a maloplošné chránené územia sa nebudú vyskytovať z dôvodu, že navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnych maloplošných ani veľkoplošných chránených území, v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov. Vplyv na veľkoplošné a maloplošné chránené územia počas prevádzky navrhovanej činnosti bude nulový. Na ploche riešeného územia platí 1. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny. Navrhovaná činnosť nezasahuje do lokalít NATURA 2000.

**Vzhľadom na vzdialenosť navrhovanej činnosti od spomínaných chránených území konštatujeme, že realizácia navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav biotopov a druhov rastlín a živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany lokalít NATURA 2000. Významné negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na lokality NATURA 2000 lokalizované v širšom okolí riešeného územia neboli identifikované.**

Vplyv navrhovanej činnosti na lokality chránených vodohospodárskych oblastí, ochranné pásma a pásma hygienickej ochrany podzemných / povrchových vôd nebol identifikovaný.

## **6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia**

Na základe hodnotenia všetkých výstupov činnosti a so zohľadnením stavu životného prostredia, do ktorého tieto výstupy smerujú, môžeme konštatovať, že sú v súlade s platnými právnymi predpismi SR a všetky spĺňajú právnymi predpismi stanovené limitné hodnoty v danej oblasti.

Počas realizácie navrhovanej činnosti sa neočakávajú žiadne negatívne vplyvy na biotopy, scenériu krajiny, vodu, pôdu, horninové prostredie, prvky ÚSES, CHKO a CHVO a biodiverzitu, nakoľko sa navrhovaná prevádzka týchto prvkov nedotýka a ani sa nenachádza na ich území ani v ich bezprostrednom okolí. Čo sa týka negatívnych vplyvov (prach, hluk...) na

2022

obyvateľstvo počas realizácie navrhovanej činnosti sa tieto vplyvy eliminujú dodržiavaním technických opatrení.

Z hľadiska komplexného posúdenia môžeme zhodnotiť, že sa nepreukázal nesúlads navrhovanej činnosti s príslušnými ustanoveniami uvedených v všeobecne záväzných právnych predpisov. Možno predpokladať, že realizácia navrhovanej činnosti nebude mať závažný negatívny vplyv na životné prostredie dotknutej lokality a identifikovateľné vplyvy sú pri akceptovaní a realizácii odporúčaných opatrení environmentálne prijateľné.

Z hľadiska časového priebehu pôsobenia navrhovanej činnosti konštatujeme, že vplyvy realizácie navrhovanej činnosti nebudú významne a dlhodobo negatívne pôsobiť na žiadnu zo zložiek životného prostredia vrátane človeka.

## **7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice**

Vzhľadom na charakter, umiestnenie a rozsah navrhovanej činnosti sa nepredpokladá jej vplyv presahujúci hranice Slovenskej republiky.

## **8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)**

Medzi vyvolané súvislosti patria všetky aktivity a s nimi spojené okolnosti, ktoré vzniknú v kontexte s realizáciou činnosti v prírodnom, sociálnom i hospodárskom prostredí.

Navrhovaná činnosť nevyvoláva žiadny významný nárast zaťaženia územia. Vzhľadom k polohe navrhovanej činnosti v hodnotenom priestore a pri dodržaní odporúčaných navrhnutých opatrení navrhovaná činnosť nevyvolá žiadne ďalšie známe súvislosti.

**Z hodnotenia jednotlivých vplyvov a z ich vzájomného spolupôsobenia sa nepredpokladá / nebolo identifikované významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie, ktoré by malo za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v hodnotenom území.**

## **9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti**

### **Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie /možnosť vzniku havárií**

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov by malo byť eliminované riziko navrhovanej činnosti počas jej realizácie aj prevádzky.

Väčšina rizík je na úrovni pracovnej disciplíny a dodržiavania bezpečnostných zásad (v pracovnom procese), takže prevenciou je predovšetkým osobná úroveň vzdelania a miera zodpovednosti a spôsobilosti vykonávať danú činnosť. Vo všeobecnosti preventívnym opatrením k nepredvídaným situáciám a haváriám je vypracovanie havarijných plánov a manipulačných poriadkov a riadne zaškolenie pracovníkov.

Vzhľadom na charakter a parametre navrhovanej činnosti sa na prevádzku **nebudú vzťahovať** povinnosti vyplývajúce zo zaradenia podniku do kategórie A alebo B podľa zákona č. 128/2015 Z. z..

2022

## 10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti (priame, nepriame, kumulatívne), ktoré môžu vzniknúť počas jej výstavby, prevádzky (v štandardnom a neštandardnom režime, t. j. aj počas havárií).

Cieľom environmentálneho posudzovania je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenia, ktorými sa jednotlivé prvky životného prostredia ochráni alebo sa zmiernia nepriaznivé vplyvy na ne. Základnými opatreniami sú technické opatrenia umožňujúce zmiernenie prípadne až elimináciu predpokladaných nepriaznivých vplyvov. Najkrajnejším opatrením v prípade že daný vplyv nie je možné prijateľným spôsobom a v dostatočnej miere zmierniť, sú kompenzačné opatrenia.

Opatrenia sa po ich akceptácii včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní o povoľovaní činnosti.

Základnými opatreniami sú technické opatrenia umožňujúce zmiernenie prípadne až elimináciu predpokladaných nepriaznivých vplyvov. Najkrajnejším opatrením v prípade že daný vplyv nie je možné prijateľným spôsobom a v dostatočnej miere zmierniť, sú kompenzačné opatrenia.

### Územnoplánovacie opatrenia:

Pri realizácii navrhovanej činnosti nie sú potrebné žiadne územnoplánovacie opatrenia.

### Technické opatrenia

Účelom týchto opatrení je eliminácia potenciálnych rizík vyplývajúcich z charakteru navrhovanej činnosti. Tieto opatrenia vyplývajú predovšetkým z požiadavky dodržania podmienok legislatívy v oblasti ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia a legislatívy Slovenskej republiky, ktorá upravuje podmienky prevádzky priemyselných zariadení s dôrazom na ochranu zdravia ľudí.

- realizovanými prácami a úpravami sa nesmú ohroziť a ani obmedziť účastníci cestnej premávky miestnych komunikácií, počas užívania sa nesmie komunikácia poškodiť alebo zničiť,
- používať iba stroje a zariadenia vhodné pre danú činnosť a zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a kontrolu,
- dôrazne sledovať a zabezpečiť čistenie vozidiel vychádzajúcich zo predmetného územia na obmedzenie znečistenia cestných komunikácií,
- prepravovaný materiál zaistiť tak, aby neznečisťoval dopravné trasy,
- na mieste realizácie nebudú vymieňané oleje a iné náplne, vykonávané opravy stavebných a prepravných mechanizmov, pri ktorých by mohlo dôjsť k úniku nebezpečných látok,
- dodržiavať nevyhnutné bezpečnostné opatrenia najmä pri prácach v blízkosti jestvujúcich inžinierskych sietí, pri prácach vo výškach a pod.,
- štandardné dodržiavanie platných technických, technologických, organizačných a bezpečnostných predpisov súvisiacich s prevádzkovaným druhom činnosti ako aj protipožiarne opatrenia počas prípravy aj prevádzky

2022

### *Ochrana ovzdušia*

Pre minimalizáciu vplyvu na ovzdušie navrhovanej činnosti sa navrhujú nasledovné technické opatrenia:

- pri realizačných prácach je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašnosti

### *Ochrana vôd*

- všetky činnosti musia byť v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,
- dodržiavať všetky nutné opatrenia, aby nedošlo k úniku znečisťujúcich látok do okolitého prostredia spôsobujúcich možnú situáciu mimoriadneho zhoršenia vôd,
- zabezpečiť, aby stroje a strojné zariadenia neznečisťovali a neznižovali kvalitu povrchových a podzemných vôd posudzovaného územia,
- zabezpečiť a v priebehu činnosti dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými látkami a kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov,
- obmedziť manipuláciu so znečisťujúcimi látkami na minimum,
- materiál (odpad) navrhovaný na zakladanie (spätné zasypávanie) musí byť čistý, nemôže obsahovať odpady a látky, ktoré majú nepriaznivý vplyv na kvalitu vôd,
- mechanizmy, za pomoci ktorých bude navrhovaná činnosť vykonávaná, udržiavať v dobrom technickom stave a pri zaobchádzaní s nimi a znečisťujúcimi látkami urobiť potrebné opatrenia v zmysle § 39 vodného zákona a Vyhlášky č. 200/2018 Z. z., aby nemohlo dôjsť k úniku znečisťujúcich látok do povrchových vôd alebo podzemných vôd alebo do prostredia s nimi súvisiaceho a neohrozila sa ich kvalita,

### *Ochrana pred hlukom*

- vhodným výberom mechanizmov zabezpečiť, aby realizačné práce dlhodobo neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí a zmysle nariadenia vlády SR č. 339/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií,
- zabezpečiť, aby práce v riešenom území neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí mimo dopravy, stanovenú príslušnou legislatívou
- zabezpečiť pravidelnú údržbu a servis strojných zariadení, dopravných prostriedkov, manipulačnej a obslužnej techniky

### *Nakladanie s odpadmi*

- viesť evidenciu o prijatých odpadoch,
- ustanovené údaje z evidencie ohlasovať príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva,

Jedným z hlavných rizík navrhovanej činnosti je potenciál na znečistenie podzemných vôd uložením neinertného materiálu. Aby sa tejto situácii predišlo, navrhovateľ plánuje vykonávať extenzívnu kontrolu privážaných materiálov, a to aj nad rámec platnej legislatívy.

Dôležité je podotknúť, že tieto opatrenia budú po ukončení procesu bližšie konkretizované v relevantných prevádzkových dokumentoch vrátane prevádzkového poriadku, v ktorom budú bližšie špecifikované údaje o zdrojoch a expozícii rizikovým faktorom (v súvislosti s posudzovanou činnosťou ide predovšetkým o hluk a prašnosť), bezpečné pracovné postupy pre

2022

jednotlivé pracovné činnosti vykonávané v rámci dobývacieho priestoru, preventívne a ochranné opatrenia pre zmiernenie expozície rizikovým faktorom

#### Organizačné a prevádzkové opatrenia

Povinnosťou investora je vytvoriť v areáli navrhovanej činnosti podmienky nazaistenie bezpečnosti pracovníkov v zmysle platných zákonov, nariadení a vyhlášok. V priebehu prevádzky navrhovanej činnosti musia byť dodržiavané pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom na to je nutné dodržiavať pri prevádzke stavebných strojov hygienické a bezpečnostné právne predpisy a normy.

#### Bezpečnostné opatrenia

Zodpovedný pracovník zabezpečí, aby pracovníci boli oboznámení so zásadami bezpečnosti pri práci. Taktiež zabezpečí, aby na pracovisko bol zamedzený prístup nepovoláných osôb a pre oprávnené osoby zabezpečí poučenie o bezpečnostných opatreniach.

#### Kompenzačné opatrenia

Nenavrhujeme žiadne kompenzačné opatrenia. Súčasťou navrhovanej činnosti je spätná rekultivácia celej plochy riešeného územia spojená s obnovou pôdneho a vegetačného krytu tak, aby bolo možné ju po realizácii navrhovanej činnosti využívať na poľnohospodárske účely vo väčšom rozsahu ako v súčasnosti.

Všetky vyššie uvedené opatrenia považujeme za technicky i ekonomicky realizovateľné. Navrhovateľ sa zaväzuje, že ich sám, alebo v spolupráci s inými inštitúciami a subjektmi vo vhodnom čase a v potrebnom rozsahu bezodkladne uskutoční.

### **11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala**

S nulovým variantom možno v danom prípade uvažovať iba v teoretickej rovine, nakoľko navrhovateľ je v zmysle banského zákona povinný vykonať rekultiváciu ťažbou dotknutého územia.

V prípade, že by sa navrhovaná činnosť v záujmovej lokalite nerealizovala, bolo by dané územie, vzhľadom na terénne depresie naďalej len ťažko využiteľné na poľnohospodárske účely, nedošlo by k environmentálne vhodnému zhodnoteniu odpadu – výkopovej zeminy a kameniva formou spätného zasypávania. Odpad nebude využitý na vhodnú povrchovú úpravu terénu s následnou rekultiváciou navážky, ale môže byť uložený na skládku umiestnenú na nevhodnom mieste, kde môže dôjsť k nadmernému zaťažovaniu životného prostredia a obyvateľstva.

### **12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi**

Hodnotená činnosť vo svojom funkčnom riešení nie je v rozpore s platnými územnoplánovacími dokumentáciami.

### **13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov**

Predložený zámer komplexne hodnotí vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie v navrhovanej lokalite. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a

2022

rozsahu navrhovanej činnosti, miestu vykonávania navrhovanej činnosti, s prihliadnutím najmä na pravdepodobnosť vplyvov, veľkosť, trvanie a frekvenciu.

Pri dodržiavaní základných prevádzkových, technických a bezpečnostných opatrení a pravidiel disciplíny **ide o akceptovateľnú a nerizikovú činnosť v krajine.**

Na základe získaných výsledkov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť v posudzovanom území neprináša významné environmentálne dopady, pre ktoré by bolo potrebné stanoviť ďalší postup hodnotenia vplyvov na životné prostredie, z toho dôvodu **odporúčame ukončiť proces EIA v štádiu zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.**

## **V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (vrátane porovnania s nulovým variantom)**

Navrhovaná činnosť v jednom variante rieši spätnú rekultiváciu poľnohospodárskej pôdy v k. ú. Tomášov. Na dotknutých pozemkoch prebiehala nepovolená ťažba štrku a pozemok ostal po ukončení ťažby nezrekultivovaný. Cieľom rekultivačného projektu je uvedenie pozemku do stavu umožňujúceho jeho poľnohospodárske využívanie prostredníctvom technickej a biologickej rekultivácie.

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti ostane riešené územie v súčasnom stave so súčasnými vstupmi a výstupmi do životného prostredia, nepodporí sa opätovné využitie územia na poľnohospodárske účely a jeho environmentálne prospešné zhodnotenie, pričom pretrvá vysoká zraniteľnosť podzemných vôd v dotknutom území

Navrhovaná činnosť svojím rozsahom spĺňa podmienky pre zisťovacie konanie:

príloha č. 8, tab. č. 9: Infraštruktúra, položka č. 6: *Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov - zisťovacie konanie od 5 000 t/rok.*

Navrhovateľ činnosti v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. požiadal príslušný orgán o upustenie od variantného riešenia zámeru.

### **Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu**

**Navrhovaná činnosť je v rámci predkladanej environmentálnej dokumentácie posudzovaná v jednom realizačnom variante.**

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ predkladá zámer spracovaný v jednom variante, nebol vytvorený súbor kritérií na porovnanie variantov.

### **Výber optimálneho variantu, stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty**

Navrhovaný realizačný variant, vzhľadom na predpokladané vplyvy na životné prostredie, environmentálny prínos a možnosti navrhovateľa, hodnotíme ako optimálny. Navrhovaná činnosť je vzhľadom na svoj rozsah a pozitívne pôsobenie žiaduca z dôvodu, že vytvára predpoklady optimálneho využívania potenciálu poľnohospodárskej pôdy a ochrany podzemných vôd.

### **Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu**

Na základe informácií uvedených v predchádzajúcich kapitolách tohto zámeru činnosti považujeme realizáciu navrhovanej činnosti v predkladanom **realizačnom variante** za

2022

environmentálne prijateľnú a realizačný variant považujeme z hľadiska vplyvov na životné prostredie, ako aj na obyvateľstvo za realizovateľný..

V porovnaní s nulovým variantom realizácia zámeru prinesie tieto pozitíva:

- zníženie rizika ohrozenia životného prostredia,
- revitalizácia územia po ťažbe tehliarskych surovín,
- prinavrátenie územia do poľnohospodárskeho pôdneho fondu
- environmentálne vhodné riešenie nakladania inertným odpadom, ktoré by bolo inak potrebné ukladať na skládky odpadov

Na základe tohto navrhovateľ odporúča ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni zámeru v súlade s podmienkami zákona. Požiadavky, návrhy, alebo odporúčania, ktoré vyplynú zo stanovísk oprávnených osôb k zámeru, budú akceptované v potrebnom a objektívne možnom rozsahu a budú predmetom projektu stavby a pre uvedenie navrhovanej činnosti do prevádzky v súlade s predpismi.

Realizácia navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadmi, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás s dopravným napojením.

Za podmienky dodržania príslušných legislatívnych noriem, podmienok uvedených v stavebnom povolení a navrhovaných opatrení budú očakávané vplyvy akceptovateľné. V žiadnom prípade nepresiahnu stanovené limity. Podmienky legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov musia byť v plnej miere akceptované. Pripomienky k tomuto zámeru sú záväzné pre povoľujúci orgán.

## **VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA**

Príloha č. 1 – Situácia

Príloha č. 2 – Rozhodnutie OÚ Senec, OSZP

## **VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU**

**Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer**

V etape spracovania zámeru neboli vyžiadané ani doručené žiadne stanoviská, okrem spomínaného upustenia od variantného riešenia.

**Zoznam použitých materiálov:**

Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava

Správa o stave životného prostredia v roku, 2018, 2020 MŽP SR, Bratislava

Kolektív, 2003: Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, MŽP SR Bratislava, 2003

Enviromentálna stratégia SR do roku 2030

PHSR obce Tomašov na obdobie roku 2015 - 2022

Územný plán obce Tomašov v znení zmien a doplnkov

Príslušné zákony, vyhlášky a právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia, rôzne internetové stránky

**Prehľad právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti**

Platné právne predpisy – zákony, vyhlášky, nariadenia – na úseku ochrany životného prostredia, ochrany zdravia, bezpečnostné a protipožiarne predpisy, technické normy , internetové zdroje

2022

**Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie**

Zámer je spracovaný po obsahovej a štrukturálnej stránke podľa Prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. Informácie pre spracovanie zámeru boli čerpané z odbornej literatúry, z meraní a hodnotení týkajúcich sa danej lokality a z verejne dostupných zdrojov.

**VIII. MIESTO A DÁTUM SPRACOVANIA ZÁMERU**

marec 2022

**IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV**

**Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa:**

Navrhovateľ

.....  
*Enviro Tomasov s.r.o.*

Za správnosť vyhotovenia zámeru v súlade so zákonom č. 24/2006

.....  
*Ing. Kristína Pivodová*

2022

## PRÍLOHOVÁ ČASŤ